

REFERAT |KRS| Kulturstyret (2007-2011) d. 09-11-2010

Møtedato Tirsdag d. 09. november 2010 kl. 17:00

Møtested Møterom 1 Teknisk sektor

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av møteprotokoll Kulturstyrets møte 22.09.10.....	3
Revidering kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2011-2014, 2. gangsbehandling.....	4
Årsberetning for 2009 fra Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester.....	30
Årsberetning fra Stiftelsen Opera Sør 2009.....	32
Årsberetning for 2009 fra Agder Teater.....	34
Årsrapport 2009 for Sørlandets Kunstmuseum.....	36
Årsberetning for 2009 fra Vest-Agder-museet IKS.....	38
Årsberetning for 2009 fra Agder naturmuseum og botaniske hage IKS.....	40
Forslag til handlingsprogram 2011-2014 Kultursektoren.....	42
* * * * *	43

Dato: 27.10.10
Saksnr.: 201000007-50
Arkivkode E: 034
Saksbehandler: Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Godkjenning av møteprotokoll Kulturstyrets møte 22.09.10

[Forslag til vedtak:](#)

[Kulturstyret godkjenner protokoll fra Kulturstyrets møte 22.09.10.](#)

Stein Tore Sørthe
kulturdirektør

Anne Lise H. Aabø
utvalgssekretær

Trykte vedlegg: Protokoll fra Kulturstyrets møte 22.09.10

Dato: 27.10.2010
Saksnr.: 200900539-59
Arkivkode E: 143 D
Saksbehandler: Astri Edvardsen Sødal

Saksgang	Møtedato
Kulturstyret	09.11.2010
Helse- og sosialstyret	09.11.2010
Oppvekststyret	09.11.2010
Byutviklingsstyret	18.11.2010
Formannskapet	01.12.2010
Bystyret	08.12.2010

Revidering kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2011-2014, 2. gangsbehandling

Sammendrag:

Sak om oppstart av revidering av kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2011-2014 har vært behandlet i kulturstyret, byutviklingsstyret samt formannskapet. Saken ble tatt til orientering. Oppstart av planarbeidet er avertert. 22 innspill/merknader er mottatt. Formannskapet vedtok 7.4.2010 å legge forslag til kommunedelplan idrett og friluftsliv 2011-2014 ut til offentlig ettersyn. Bearbeidet forslag til plandokument fremmes nå til endelig behandling i bystyret.

Kulturdepartementet (KUD) har krav om vedtatt kommunal plan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv. Dette for å legge til rette for å sikre:

- Sterkere kommunal styring av anleggsutbyggingen
- Klarere prioritering i kommunen
- Utvikling av anlegg sett i et større helhetsspektiv

Vedtatt plan er nødvendig underlagsdokumentasjon for kommunens årlige søknader til fylkeskommunen om spillemidler til ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Høringsforslaget ble behandlet og godkjent i hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø 25.8 2010, samt i hovedutvalg for kultur og utdanning 16.9.2010 i Vest-Agder fylkeskommune.

Kommunedelplan idrett og friluftsliv avspeiler dagens situasjon i kommunen innenfor aktivitet og anlegg, samt viser til hva som er vesentlig å vektlegge fremover for å oppnå en god utvikling på området. Godkjent plan skal være retningsgivende for kommunens idretts- og friluftspolitikk. Planen er tematisk, dvs. uten selvstendig juridisk hjemmel når det gjelder disponering av arealer. Planen må knyttes opp til kommuneplanens arealdel, øvrige kommunedelplaner og reguleringsplaner for å oppnå hjemmel.

Innspill er bearbeidet i forhold til høringsforslaget. Prioriterte lister i kap.10.2. utgjør kommunens årlige søknader til fylkeskommunen om spillemidler til ordinære anlegg og nærmiljøanlegg (innenfor rammen).

Plandokumentet gjelder i 4 år, mens planens fireårige prioriterte handlingsprogram for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg rulleres årlig, som del av rådmannens forslag til handlingsprogram.

Betydningen av fysisk aktivitet og idrett har stadig fått mer fokus i samfunnsdebatten. Dermed har denne plantypen fått større relevans over tid. Planen nyttes løpende i kommunens arbeid med prioritering og utvikling av anlegg for idrettsetaten og parkvesenet. Investeringer i idrettsanlegg har vært store også i denne perioden og svært mange anlegg er etablert. KUD har i perioden innvilget ekstra spillemidler til et par anlegg i kommunen under postene "Storbymidler og "Anleggspolitisk program".

God folkehelse, trivsel og levekår blant innbyggerne, er fortsatt fokusområde for kommunen under satsningsområdet "*Byen det er godt å leve i*" i forslag til ny kommuneplan. Plandokumentet skal være underlagsdokumentasjon i arbeidet med å oppnå ønsket utvikling og etablering av areal og anlegg, som kan fremme fysisk aktivitet i befolkningen.

Planen vil være politikernes og administrasjonens styringsverktøy for utviklingen innen feltet idrett og friluftsliv i perioden 2011-2014. Kommunens realisering av anbefalingene i dokumentet, gjøres gjennom årlig budsjettbehandling.

Teknisk direktør, skoledirektør og helse- og sosialdirektør er enig i forslaget.

Forslag til vedtak:

1. Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2011-2014 med fireårig handlingsprogram godkjennes med de endringer som måtte bli vedtatt i den endelige budsjettbehandlingen.
2. Planen er retningsgivende for kommunens idretts- og friluftspolitikk og legges som grunnlag for årlig søknad om spillemidler.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Trykte vedlegg: Forslag til Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2011-2014 (med kart), 27.10.2010

Utrykte vedlegg: - Høringsinnspill fra perioden 23.4 – 4.6.2010
- Vedtak i Vest-Agder fylkeskommunes hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø 25.8 2010 og hovedutvalg for kultur og utdanning 16.9.2010.

Bakgrunn for saken

Plankrav

I 1980-årene ble stadig nye anleggstyper og målgrupper etablert, og det oppstod et behov for bedre styring av bruken av spillemidler ut fra generelle samfunnsmessige, anleggspolitiske og idrettspolitiske målsettinger. For å oppnå en styrt utvikling, ble det i 1984 innført et plankrav fra Kulturdepartementet (KUD) om at det skal være en vedtatt kommunedelplan for idrett og friluftsliv i kommunene, for dermed å sikre:

- Sterkere kommunal styring av anleggsutbyggingen
- Klarere prioritering i kommunen
- Anlegg sett i et større helhetssperspektiv

Tidligere måtte planformen være en kommunedelplan, mens det fra 2007 kom nye føringer som tilsa at det kan være en kommunal plan. Kristiansand kommune har valgt å videreføre det innarbeidete konseptet med kommunedelplan for idrett og friluftsliv. Foreliggende forslag til ny kommunedelplan idrett og friluftsliv er utarbeidet etter de retningslinjer som KUD har bestemt (*Veileder, Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet, 2007*).

Planen er grunnlagsdokument for å kunne søke spillemidler til idretts, nærmiljø- og friluftsanlegg. Vilkår for å kunne søke om spillemidler til anlegg:

- Anlegget skal være med i en kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet
- Planen skal utarbeides i henhold til Plan- og bygningslovens bestemmelser
- I spillemiddelsammenheng skal planen være godkjent av fylkeskommunen

Fylkeskommunene har fått delegert myndighet fra KUD til å godkjenne plandokumentet.

Foreliggende plandokument har tatt utgangspunkt i gjeldende statlige meldinger, fylkeskommunale plandokument, samt kommunens egne planer. Til orientering så er Kulturdepartementets St. melding nr.14 (1999-2000) *Idrettslivet i endring. Om statens forhold til idrett og fysisk aktivitet*, samt Vest-Agder Fylkeskommunes *"Fylkesdelplan for idrett og friluftsliv 2003-2006*, i ferd med å revideres og det er forventet at begge plandokument skal foreligge i nye utgaver i løpet av 2011.

Minstekrav til planen

Prosessen med utarbeidelse av ny kommunedelplan idrett og friluftsliv, skal avklare:

- Virksomhetsområdet for planen
- Gi oversikt over eksisterende tilbud og registrere behov
- Evaluere/vurdere å prioritere utarbeidelse av handlingsprogrammet for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg
- Alle anlegg som skal søke spillemidler må være omtalt i planen

KUD har følgende minstekrav til planinnhold:

- Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.
- Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv.
- Resultatvurdering av forrige plan, med statusoversikt.
- Analyse av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet.
- Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen.
- Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg.
- Økonomiplan knyttet til drift og vedlikehold av eksisterende og planlagte anlegg.
- Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg.
- Lokaliseringen av eksisterende og planlagte anlegg, områder for friluftsliv og arealbehov for planlagte anlegg og friluftsområder bør fremgå av relevante kart.

Planen er et styringsredskap og dekker minstekrav til innhold satt fra KUD. Som storby og landsdelssenter har Kristiansand til en viss grad andre utfordringer enn mindre kommuner. Derfor er minsteinnhold supplert med utfyllende informasjon på områder som henger sammen med idrett og friluftsliv. Minstekravet er supplert med et kapittel om

helsefremmende og forebyggende arbeid (kap.4), et kapittel om *idrett, nærmiljø og friluftsliv i et byutviklingsperspektiv* (kap.5), samt et kapittel som gir en *oversikt i forhold til bydelene* (kap.6). Handlingsprogram for aktivitet (kap.9) var tidligere frivillig, men har nå blitt obligatorisk å ta med. Dette er gjort for å gi utdypende dokumentasjon på relaterte emner, samt for å få en større helhet i de problemstillinger og utfordringer som denne planen skal ta opp.

Informasjon om spillemidler

Det gjøres oppmerksom på at spillemidlene ikke kommer fra automatinntekter til lag og organisasjoner. Midlene er overskuddet av det vi benytter når vi tipper på oddsen, tippekupongen, lotto etc. Overskuddet fra spillevirksomheten fordeles 45,5 % til idrettsformål, 36,5 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner.

KUD har det overordnede ansvaret for forvaltningen av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål. Fylkeskommunene er delegert ansvaret med å fordele spillemidler til kommunene.

I 2010 ble det fordelt 776,7 millioner kroner til idrettsanlegg i kommunene. Vest-Agder Fylkeskommune mottok 28,73 mill kr til fordeling på ordningene med ordinære idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og nærmiljøanlegg forenkla ordning i inneværende år. Kristiansand mottok totalt 11,036 mill kr til ordinære anlegg av disse spillemidlene inneværende år. 1,577 mill kr av nevnte sum er til private idrettsanlegg. Det er flere års ventetid på spillemidler for ordinære anlegg i Vest-Agder. Selv om det er ventetid, utgjør spillemidlene en viktig del av toppfinansieringen av anlegg for private klubber/lag og kommuner.

Erfaring fra eksisterende plan for 2007-2010

Gjeldende plan er kommunens arbeidsverktøy og den bidrar i stor grad til målrettet arbeid med tilrettelegging og utvikling areal og anlegg. Det henvises til kapittel 3 i foreliggende plandokument som viser hva som er gjennomført i perioden 2007-2010. Erfaringen med å ha et eget dokument som synliggjør behov innen idrett og friluftsliv, styrker muligheten for gjennomføring og gjør etatenes arbeid med årlig handlingsprogram enklere. Plandokumentet bidrar også til en mer helhetlig og samkjørt samfunnsplanlegging innen egen kommune.

Måloppnåelsen er god innenfor anlegg for idrett. I forhold til *Prioritert søknadsliste for ordinære anlegg 2007-2010*, er alle anlegg så fremt som ett, etablert eller i gang med å etableres. Flerbrukshall på Dvergsnes (senere Kringsjø) er ikke i gang. Elleve anlegg er i tillegg "hentet opp" fra *Uprioritert oversikt langsiktige behov for idrettsanlegg 2007-2016*. De fleste av de anlegg som er gitt bevilgninger er alt ferdig etablert eller godt i gang.

De fleste tiltak innenfor handlingsprogrammet for aktivitet er iverksatt i regi av den enkelte ansvarlige sektor.

Kommunen har over tid fått god erfaring, kunnskap og rutiner på samlokalisering og etablering av skole- og idrettsanlegg. Utviklingen av "oppvekstsentrene" ute i lokalmiljøene er positive for alle parter og vil videreutvikles. I perioden er mange anlegg etablert. Det som er særegent er at også store nye anleggstyper innen idrett har blitt fremmet og etablert/i ferd med å iverksettes; eks. ishall, curlinghall og bane for amerikansk fotball. Dette vil helt klart gi et utvidet aktivitetstilbud, spesielt til barn og unge som kanskje ellers ikke hadde deltatt i organisert idrett, samt at det gir rom for uorganisert aktivitet.

Kommunen har også i perioden utviklet "normaler for utomhusanlegg" for å styrke utviklingen av utendørsanlegg. "Normalen" gir føringer for standard på uteområder/anlegg av ulike kategori. Dette er med på å heve kvaliteten på nærmiljøanlegg, utendørs idrettsanlegg og friluftsanlegg.

Med bakgrunn i kommunens satsing i perioden på anleggsutvikling, samt at kommunen er pressområde, så har Kristiansand fått tilført ekstra spillemidler fra postene "Storbymidler" og "Anleggspolitisk program" fra KUD. Dette gjelder kr. 4 mill. til curlinghall (tidligere fått innvilget kr. 4 mill. ekstra til ishall). Eventuelle tilskudd til Aquarama er under vurdering hos KUD.

Gjennomført arbeid i perioden dokumenteres alltid gjennom eget kapittel i hvert plandokument; Kap. 3. Resultatvurdering av plan. I tillegg rapporteres det årlig på måloppnåelse gjennom arbeidet med kommunens handlingsprogram, budsjetter og årsrapporter.

Planprosesser for utarbeidelse av ny plan

Arbeidet med planen har vært gjennomført med en kommunal tverrfaglig prosjektgruppe med representanter fra teknisk sektor, helse- og sosial sektoren og kultursektoren. Tverrfaglig samarbeid og innhenting av informasjon er søkt underveis i andre kommunale etater og fra det frivillige organisasjonslivet. Midt-Agder friluftsråd og Kristiansand Idrettsråd har bistått underveis i arbeidet. Prosessen har vært åpen for barn- og unges representant, som har kunnet møte etter behov. Drøftingsmøter med representanter fra fylkesmannen og fylkeskommunen er også gjennomført. Referansegruppen har bestått av representanter fra Rådet for funksjonshemmede, Eldrerådet, Innvandrerrådet, Midt-Agder Friluftsråd, Kristiansand Idrettsråd og Folkehelseforum Kristiansand. Det er avholdt eget møte med medlemsklubber i Kristiansand Idrettsråd, samt styret.

Det har vært gjennomført et eget prosjekt i forhold til barn og unge, i regi av rådgiver på Pedagogisk Senter. 120 barn og unge fra Slettheia, Karuss, Fiskå, Vågsbygd, Torkelsmyra, Møvig og Sjøstrand skole, deltok i prosessen med å komme med konstruktive innspill til planarbeidet. Resultatet av barn og unges deltakelse og arbeid, samt kommunens håndtering av innspillene, er samlet i vedlegget "På kryss og tvers i Vågsbygd". Det henvises til Vedlegg A i foreliggende plandokument.

Sak om melding om oppstart av revidering av kommunal plan for idrett og friluftsliv 2011-2014, ble tatt til orientering i formannskapet den 25.2.2009. Melding om oppstart av planarbeidet ble meldt i pressen, samt tilsendt relevante offentlige instanser inkludert elevråd og velforeninger 13.3.09. Det kom inn 22 uttalelser. Disse ble bearbeidet/innarbeidet i forslag til nytt dokument.

Formannskapet gjorde følgende vedtak i møte den 7.4.10:

Formannskapet legger forslag til kommunedelplan idrett og friluftsliv 2011-2014, datert 24.2.2010, ut til offentlig ettersyn.

Forslag til plandokument var ute til offentlig ettersyn fra 23.4.10 til 4.6.10. Det kom inn 16 merknader/innspill. Disse er bearbeidet og følger saksutredningen med kommentarer fra kommunen.

Fylkeskommunene har fått delegert myndighet fra KUD til å godkjenne plandokumentet. Planen ble behandlet i Vest-Agder fylkeskommunes hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø den 25.8.2010 og i hovedutvalg for kultur og utdanning den 16.09.2010. Begge utvalgene fattet følgende vedtak:

1. Fylkeskommunen mener at kommunedelplanen for idrett og friluftsliv er god og gjennomarbeidet, og at den tilfredsstiller minstekravene til denne typen planer.
2. Fylkeskommunen gir råd om å konkretisere målet med planen.
3. Fylkeskommunen gir råd om å øke satsingen på inaktive og eldre
4. Fylkeskommunen viser for øvrig til vurderinger og innspill i saksfremstillingen.

Den 7.9.2010 gjennomførte kommunen ved prosjektgruppa for planarbeidet, et møte med representanter fra fylkeskommunen for å drøfte ulike problemstillinger som ble spilt inn til planarbeidet i siste høringsrunde.

Forslag til ny plan 2011-2014

Målgruppe: Alle – med spesiell fokus på barn og unge.

Mål: Befolkningen får gode opplevelser og oppnår bedre helse, trivsel og livskvalitet gjennom godt tilrettelagte idretts- og friluftstilbud.

Periodemål: Videreutvikle satsingen på idrett og friluftsliv i tråd med prioritert forslag til handlingsprogram for aktivitet, ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Dette skjer gjennom årlig behandling av handlingsprogrammet i kommunen.

Fylkeskommunen etterlyser mer etterprøvbare mål. Kommunen har valgt å opprettholde gjeldende målformuleringer og synliggjort gjeldende periodemål med å løfte dette frem i dokumentet. Råd fra fylkeskommunen er gitt utfyllende kommentarer lengre bak i saksdokumentet under høringsuttalelser.

Foreliggende forslag til ny kommunedelplan idrett og friluftsliv 2011-2014 bygger på følgende: Gjeldende plan for 2007-2010, statlige og fylkeskommunale føringer og krav, kommuneplanen, oppdaterte kommunale planer, kommunens og idrettens utvikling i perioden, dialog med ulike brukergrupper, samt merknader og innspill i prosessen. Arbeidet med denne planen er samkjørt med arbeidet med forslag til ny kommuneplan.

Forslag til ny kommuneplan 2011-2022 viderefører fokus og satsing på folkehelse. *Byen det er godt å leve i. Kristiansand er folkehelsebyen som inkluderer alle og gir rom for utfoldelse.* Foreliggende plan bygger blant annet opp om dette satsningsområdet.

Utøvelse av fysisk aktivitet har stor betydning for den enkeltes helse. Samtidig er det av stor betydning samfunnsmessig at befolkningen har god livskvalitet og holder seg friske lengst mulig. Dette er nærmere belyst i kap.4. Kommunen er en viktig premissleverandør for de rammevilkår som den enkelte og den frivillige idretten har for utøvelse av fysisk aktivitet. Kommunens virkemidler for økt fysisk aktivitet i befolkningen, er bl.a. graden av tilgjengelighet til areal, anlegg og aktivitet, samt kostnad for bruker. Idrettsklubbene, bedriftsidretten, treningssentrene, Kristiansand- og Oppland Turistforening, Midt-Agder Friluftsråd med mer, er alle organisasjoner som gir tilbud om fysisk aktivitet til befolkningen. Kristiansand har et medlemstall innen organisert idrett, som ligger noe over landsgjennomsnittet i forhold til folketall – dette er svært positivt. Frafallet i ungdomsidretten har stagnert. Dette legger trykk på kapasiteten i anleggene. En systematisk videreutvikling av idrettsanlegg for å opprettholde og videreutvikle muligheten til å utøve eksisterende og nye idretter, er viktige faktorer for bedring av helse, levekår og livskvalitet.

Mange barn og voksne er imidlertid i for liten daglig aktivitet, og dette er en utfordring. En areal- og anleggsutvikling som vektlegger nærhet og tilgjengelighet til innbyggerne, har betydning for å stimulere til økt aktivitet. Nærmiljøparker, turveier, turdrag, sykkelstier med mer er positive virkemidler i denne sammenheng. 79 % av voksne mellom 20 og 85 år driver med turgåing. Kun 10 % av voksne driver med ballspill. Utendørsarenaer som gir lyst og mulighet for utøvelse av daglig aktivitet er et virkemiddel som svært mange kan ha glede av.

Å holde eldre i fysisk aktivitet lengst mulig, er nyttig både for den enkelte og samfunnet som helhet. Få idrettsklubber har tiltak som er målrettet mot denne aldersgruppen. Mange evner å nyttiggjøre seg andre eksisterende tilbud. For en god del, vil deltakelse i tilrettelagte tiltak som har rom for sosial inkludering og tilhørighet, innen en ramme av fysisk aktivitet, være av stor verdi. Med en forventet økning i antall seniorer i årene fremover, vil en satsning og utvikling på dette området, kunne ha stor verdi for den enkelte og samfunnet som helhet.

Nytt planforslag har blant annet fokus på:

- Helsefremmende og forebyggende arbeid; betydningen av fysisk aktivitet.
- Tilgjengelighet til friluftsareal ved etablering av nye barnehager, skoler og boligfelt.
- Videreutvikle og etablere sambruksløsninger for idrett, kultur, skole og barnehager.
- Videreutvikling av skolene som del av nærmiljøpark.
- Utvikle utendørs arenaer som kan stimulere til økt egenaktivitet; eksempelvis nærhet til turstier, sykkelstier med mer.
- Bymarka er fastlagt, markagrensen og bydelsmarkene er definert i tråd med kommuneplanen.
- Differensiert tilrettelegging for å ivareta ulike brukergrupper, med fokus på universell utforming. God tilrettelegging fra bebyggelsen og inn mot marka. Mindre grad av tyngre tiltak i marka for ikke å bygge ned naturkvaliteter.
- Nærhet til grønnstruktur fra boligområdene.
- Videreutvikling av kyststi.
- Bevare eksisterende idrettsanlegg ved å rehabilitere/oppgradere standard.
- For å støtte opp under aktiviteten i idrettslagene, samt redusere den økonomiske belastningen i klubbene, anbefales det å opprettholde fritak for treningsavgift for barn og unge i kommunale idrettsanlegg i perioden.
- For å øke aktivitetsnivå og redusere arealbruk, anbefales omlegging til kunstgress på flere baner med gress/grus.
- Aktivitetsanlegget Aquarama utvikles i perioden.
- Idda Arena anbefales ferdigstilt med tilhørende utendørsanlegg i perioden.
- Arbeidet med etablering av hovedskytebane på Farvannet anbefales iverksatt.
- Anlegg som har startfinansiering anbefales å fullfinansiere.
- Handlingsprogram for aktivitet i perioden.
- Handlingsprogram for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg i perioden.

Anlegg i kap.10.1. *Søknader til fylkeskommunen om spillemidler*, har del- eller fullfinansiering.

Anlegg i kap.10.2. *Langsiktige anleggsbehov*; har ikke finansiering.

Oppfølging av planen

Planen vil være politikernes og administrasjonens styringsverktøy for utviklingen innen feltet idrett og friluftsliv i perioden 2011-2014. Plandokumentet gjelder i 4 år, mens planens fireårige prioriterte handlingsprogram for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg rulleres årlig, som del av rådmannens forslag til handlingsprogram.

Årlige budsjettforhandlinger er førende for de anlegg som det skal investeres i. Nye anlegg som blir gitt økonomiske bevilgninger blir lagt fortløpende inn i kap.10.2. Listene i kap.10.2. oppdateres, behandles politisk i bystyret, og fremmes årlig til fylkeskommunen som kommunens søknader om spillemidler. Dette skjer etter behandling i bystyret.

Vedlagte plandokument innehar forslag til prioritering av ordinære anlegg og nærmiljøanlegg i perioden (kap.10.1. og kap.10.3). Anlegg fra disse listene kan "hentes opp" og realiseres når og hvis det er ønskelig. Investeringer i ordinære anlegg og nærmiljøanlegg realiseres gjennom rådmannens årlige handlingsprogram.

Planen er tematisk, dvs. uten selvstendig juridisk hjemmel når det gjelder disponering av arealer. Planen må knyttes opp til kommuneplanens arealdel, øvrige kommunedelplaner og reguleringsplaner for å oppnå hjemmel.

Vedtak relatert til årlig behandling av handlingsprogram for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg, samt gjennomføring av anbefalinger i handlingsprogram for aktivitet, er kommunens verktøy for å nå gitte mål og strategier i plandokumentet.

En av utfordringene i perioden 2007-2010, som også vil følge fremover, er den raske befolkningsutviklingen som gir et stort trykk på utvikling av kommunal infrastruktur. Nye anleggsinvesteringer må vurderes nøye i forhold til behov og flerbruksmuligheter.

Etter endelig behandling i bystyret vil planen bli trykt opp i farger med annen layout.

HØRINGSINNSPILL TIL REVISJON AV KOMMUNEDELPLAN IDRETT OG FRILUFTSLIV 2011-2014 – med kommentarer.

Plandokumentet lå ute til offentlig ettersyn i perioden 23.04 - 4.6.2010. Det kom inn 16 innspill til planforslaget.

1. Drangsholt og Grødum Velforening 28.4.2010

Det bes om at flerbrukshallprosjektet i Tveit realiseres snarest og senest med oppstart i 2012. Tidligere etablering av volleyballhall istedenfor flerbrukshall, har vist seg å være en grov feilvurdering. Det er i dag et skrikende behov. Det oppleves dessverre at Tveit gis lavest prioritet i enhver sammenheng når det er snakk om bevilgninger. Dette er uakseptabelt, og Drangsholt og Grødum Vel vil med dette gi beskjed om at nok er nok!

Kommentar:

Anleggsbehovet er innarbeidet i planen i kap.10.2. Langsiktige anleggsbehov 2011-2021.Resultat av årlig budsjettbehandling i bystyret er førende for oppstartstidspunkt.

2. Kystverket Sørøst 20.5 2010

Kystverket har ingen merknader til saken.

3. Brattvoll Heia Velforening 27.5.2010

Foreningen støtter forslaget til flerbrukshall på Tveit. Har betydning for å holde ungene i aktivitet i egen bygd, samt at anlegget vil være samlingssted for bygda. Håper på bygging innen 2012.

Kommentar:

Anleggsbehovet er innarbeidet i planen i kap.10.2. Langsiktige anleggsbehov 2011-2021. Resultat av årlig budsjettforhandling i bystyret er førende for oppstartstidspunkt.

4. Sødal Terrasse Vel datert 31.5.2010

Velforeningen er overrasket og skuffet over at ingen av forslagene som ble gitt i første høringsrunde er imøtekommet i gjeldende planforslag. Mener dette er for dårlig. Området står foran en utbygging i størrelsesorden 220 boenheter. Tidligere forslag til dette planarbeidet er også fremmet til reguleringsplanforslag for boligutvikling i området, men møter her også liten velvilje.

Velet fremmer igjen noen av forslagene fra oppstartsuttalelsen. Pkt. 1 gjelder spesifikt Sødal Terrasse. Pkt.2 - 4 gjelder tiltak for Sødal Terrasse, Skaugo, Kokleheia, samt beboere i de inntil 220 nye boenhetene, snart vedtas utbygd i Kalkveien, Ringlebekklia og Kokleheia

1. Utbedring av atkomstmuligheter inn i Jegersbergområdet

Sødals eneste boligområde som sokner til Jegersberg uten å ha atkomst inn i Jegers for andre enn de som er "lette på foten". Det bes om å vurdere utbedring av atkomsten fra toppen av terrassen og atkomsten halvveis nede i terrassen slik at disse begge får en standard som gjør tilgjengeligheten bedre for større brukergrupper enn i dag. I tråd med det som alle andre boligområder har. Hvis "dagsturhytte" ved Kyretjønn vil dette kunne bli mye brukte atkomster, særlig sett i sammenheng med elvepromenaden som dermed vil åpne for en rundturløype. Dette er i tråd med planens mål om å tilrettelegge for friluftsliv i nærområdene til boligområdene og å sikre den daglige bruken av naturen.

Kommentar:

Det er to atkomster til området, som velet viser til. Disse er gode for brukere som er gode til bens, men vanskelig med barnevogn og rullestoler. Terrenget er bratt og kupert slik at

universell utforming på traseen er vanskelig. Av hensyn til landskap og terreng anbefales dagens tursti opprettholdt. Dette er også et tema som er diskutert i flerbruksplan for Jegersberg, med samme konklusjon. Den universelle atkomsten til bydelsmarka er løst lengre nede i bebyggelsen. Flerbruksplanen er vedtatt i byutviklingstyret 2008.

2. Utbedring av Badeplassen på odden nede i Otra, samt elvepromenade.

Arealene mellom Torridalsvegen og Otra er i dag regulert til offentlig friareal. Mindre badeplass etablert på privat initiativ. Ønsker å utvide og ruste opp badeplassen og å utvikle hele odden til et opparbeidet friområde med grøntarealer (plen), sandvolleyballbane osv. Ser at kommunen er i forhandlinger om kjøp av areal, men kan ikke se at det er satt av midler til opprusting av dette viktige friarealet. Det må inn i prioriteringslista!

Kommentar:

Kommunen er i forhandlinger med grunneierne. Avtalen er ikke ferdig. Vi er enige i foreslåtte tiltak og legger inn disse i tabell, utenfor ramme, slik at tiltakene kan realiseres når planen blir realisert, dvs. når kommunen får råderett over friområdet.

3. 7'er bane med kunstgress i Smiedalen

Foreslår at grusbanen i Smiedalen rustes opp til kunstgressbane. Barna reiser til Kongsgårdbanen for å trene og spille fotball i dag. Om arealet skulle være for lite, kan banen med letthet utvides inn på det tilgrensede jordet. Alternativt kan det lages en mindre "flerbruksbane" med kunstgress basert på det arealet som ligger der i dag, dette muliggjør trening for de yngste i nærmiljøet.

Velet har bidratt til en mini-kunstgressbane i toppen av terrassen, som er mye i bruk. Barn og unge har selv tidligere tatt initiativ overfor vellet for å få en slik opprusting av grusbanen. Vi ber om at dette vurderes på nytt – særlig sett i lys at det også skal komme inntil 220 nye boenheter i området.

Kommentar:

7'er bane er vurdert tidligere. Det er ikke plass til etablering av en slik bane, da anlegget vil komme for tett opp til nabohus. Området er derfor vurdert i samarbeid mellom idrettsetaten og parkvesenet til å være best egnet for 5'er bane.

Banen ligger godt til rette for kunstdekke, og dette er et mål for alle nye ball-løkker.

Oppgradering kan vurderes i forbindelse med nye boliger, siden det ikke ligger midler inne pt. Tiltaket legges inn i tabell utenfor ramme.

4. Utvikle Smiedalen som lekeområde/vedlikeholde akebakke

Store arealer i Smiedalen er regulert til friareal og er i kommunens eie. Ingen vedlikehold der i dag. Anbefaler sterkt at gresset slås på høsten – da arealet mye kjappere tilpasses muligheter for ake- og skiaktiviteter på høst/vinter. Velet foreslår at kommunene tar initiativ til å utvikle sine arealer i Smiedalen (gjørne også jordet som ligger brakk) til et leke- og aktivitetsområde, med for eksempel kunstgressbane, muligheter for å spille basket, akebakke, sykkeløyper, større klatreapparat osv. 220 boenheter forsterker behovet – utbyggerne til disse tomtene bør også bidra til et slikt prosjekt. Tilbudet bør utvikles i nært samarbeid med velforeningene og de nærmeste beboerne i området.

Kommentar:

Området som er regulert til friområde/akebakke eies av Smiedalen Borettslag og skal vedlikeholdes av disse.

5. Wilds Minne Skole v/elevrådet 31.5.2010

Elevene er stort sett fornøyde med forholdene på Lund. Likevel er det ting de ønsker seg: Det er ingen utendørs basket- eller håndballbaner på Lund; ønsker dette med asfalt eller kunstdekke.

Kommentar:

Det er utendørs håndballbane bak Odderneshallen. Det er også 2 utendørs basketballbaner utenfor Odderneshallen. Idrettsetaten har for øvrig erfaring med at disse anleggstypene blir lite benyttet og prioriterer ikke etablering av flere nye anlegg av denne kategorien. Ved opprusting av skolegården, vil tiltakene bli vurdert.

Det er en berge i skolegården hvor gresset er ganske så nedslitt. Ønsker nytt dekke der, gjerne slik det er på stadionbanene.

Kommentar:

Det har vært manglende/ingen vedlikeholdsrutiner for dette gresset, og dermed er det nedtrampet. Kan bli bedre ved at det vaskes og luftes, samt evt. tilføres noe ny/mer sand. Synes det er 3-5 år for tidlig å skifte. Anlegget er en del av skolens ansvarsområde. Elevrådet bes ta dette opp med skolens ledelse..

Stupetårn i Bertes har de hørt mange snakke om – håper det kommer snart.

Kommentar:

Planer foreligger, men må politisk behandles/godkjennes. Det er pr i dag ingen bevilgning til dette. Kostnadmessig ligger anlegget i størrelsesorden 4-5 mill og synliggjøres utenfor ramme.

Elevene har ofte gym på stadion, og mange går på friidrett. Dekket der er ikke så bra, ønskes skiftet.

Kommentar:

Friidrettsdekket på Kristiansand Stadion skal skiftes vår 2011.

Det har vært snakk om to 11-baner på stadion, og det er det mange som ønsker seg. Den kommer nærme skolen, viktig at det da ikke blir et høyt gjerde rett foran skolen.

Kommentar:

Ved eventuell utvidelse av banen, må vinduer på skolen sikres. Ballfangernet er vanlig å etablere.

I Marvika er det mye spennende skog. Det hadde vært topp om det ble lagt til rett for å kunne bruke områdene til skole/barnehage/fritid med f.eks. lavvo, gapahuk og lignende.

Kommentar:

Flere av friområdene i Marvika er godt egnet som lavo-område for skolene. Slike avtaler kan inngås med parkvesenet.

6. Fylkesmannen i Vest-Agder 31.5.2010

Vurdering: Planen har hatt et godt medvirkningsgrunnlag, det er lagt stor vekt på å trekke inn interesseorganisasjoner/vel/skoler/barnehager, så vel som at planen er utarbeidet på et bredt tverrfaglig grunnlag. Fylkesmannen ser på dette som særlig positivt i og med at det er et dokument som mange ulike grupper skal kunne forholde seg til.

Helse- og omsorgsavdelingen kommenterer at planen har et klart fokus på folkehelseperspektivet. RPR for barn og unge samt universell utforming er sterkt vektlagt, samtidig som planen også har fokus på utfordringen med å få eldre voksne i aktivitet. Dette ses på som en økende utfordring som det aktivt må jobbes videre med.

Miljøvern avdelingen peker på at viktigheten av at planen får en tilknytning til kommuneplanens arealdel med den hensikt å hjemle bruk av arealer til idrett og/eller

friluftsliv. I kap.5 er det gjort avveier om utvikling av gode utearealer i bynære omgivelser. At kommunen er bevisst på dette er svært bra. Det vil kunne forhindre fremtidige konflikter mellom utbygging og friluftsområder.

Etter ny plan- og bygningslov er det nå lettere å "ordne" den overordnede grønnstrukturen i byer og tettsteder. Dette har planen problematisert i kap.5,6 og 7. Miljøvernavdelingen mener at kommunen med lang kystlinje, store LNF-områder og forholdsvis konsentrert bebyggelse vil ha god bruk for denne soneringen mellom ulike arealformål for sammenheng i kommunens grønnstruktur. Dette kan bidra til å lette gjennomføringen av ulike tiltak/opparbeiding som skal tilfredsstille ulike interesser.

Miljøvernavdelingen er positiv til kommunens fokus på å sikre areal til offentlige friluftsområder og mener at dette er et viktig arbeid i forbindelse med bevaring av strandsonen. Miljøvernavdelingen henstiller på at delplanens arbeid blir tatt videre i revideringen av kommuneplanens arealdel.

Kommentar:

Sammenheng mellom planene ivaretas ved samtidig revisjon.

Planen har i tillegg til tilrettelegging og organisering av arealer og for brukergrupper, et fokus på uorganisert aktivitet. Dette er positivt i og med at opplevelsen av ikke å være tvunget kan gi et incitament til å start med fysisk aktivitet.

7. Elgstien Vel 1.6.10

Formålet med planen er å sikre areal for lek og friluftsliv med spesielt fokus på barn og unge i alderen 6-19 år. Elgstien Vel ber om at den fristranda Naturistforeningen har fått bruksrett til i nabolaget ikke fornyes når bruksavtalen går ut i 2013. Man ber om at friområdet reguleres til vanlig bruk slik at vanlige beboere i området kan bruke strandområdet. Det har vært satt i gang flere tiltak med liten virkning på den uønskede sextrafikken ved Sømstranda på Søm. Barnepopulasjonen på Søm har økt de siste årene og vil øke ytterligere. De to strendene bør ses under ett og til bruk for allmennheten,

Kommentar:

Sømslandet har god dekning på tilrettelagte badestrender og friområder. Det er plass både til naturiststrand og tradisjonelle strender. Det er gjort tiltak for å skjerme eksisterende naturistområde, samt at det er ryddet en del vegetasjon for å unngå nevnte konflikter. Kommunen ønsker å videreføre naturiststranda.

Planen legger også vekt på å tilrettelegge for bruk av sykkel. Langs Sømsveien er det svært smalt og vinglete. Det bør legges til rette for sykkelsti langs sømslandet for å sikre trafiksikkerheten for myke trafikanter, samt øke tilgangen til grøntområdene og Sømsstrendene.

Kommentar:

Ligger inne i samferdselspakke 2 fra Randesundsheimen til Sømskleiva 2018 – 2022. Utvidet skulder fra Sømskleiva til Salbostadveien i samme tidsrom. (Trafiksikkerhetsplan under behandling)

En rundbane på Sukkevann vil være positivt også for oss i Elgstien og omegn som bruker området rundt Sukkevann aktivt.

Kommentar:

Det er startet opp arbeid med planlegging av rundløype rundt Sukkevann. Trasévalg og standard skal avklares i reguleringsplan som er under oppstart. Grunneiere og berørte velforeninger vil bli involvert i denne prosessen.

Det er nedfelt i planen at det kan/skal lages kyststi langs Sømslandet. Dette arbeidet bør intensiveres og sikres for gjennomføring.

Kommentar:

Kyststien langs Sømslandet er i hovedsak ferdig, jfr. plankartet. Gjenstående deler ligger foreløpig utenfor ramme.

8. Vågsbygd Vel 2.6.2010

Påpeker verdien av grøntstuktur og dens betydning for friluftsliv og folkehelse. Viktig med 100-meters skogen og grønne korridorer fra boligfelt og ut i naturen.

Tre områder fremheves fra velforeningen – det ble gitt innspill på disse under oppstartsarbeidet. I saksutredning av 24.02.10 til førstegangs behandling av dette plandokumentet, fremkom følgende fra kommunen:

1. Skyllingsheia

"Stien (opp til Skyllingsheia fra Jaktodden) er ikke spillemiddelberettiget, men bør utbedres. Foreløpig utenfor ramme. Delvis privat grunn som må erverves."

Vågsbygd vel anser dette som positiv støtte for sitt syn.

2. Auglandsbukta

"Fortsatt gjenstår finansiering av aktivitetsflater. Kunstisbane er ikke prioritert her, dette med bakgrunn i høye driftskostnader".

Velet ønsker nå at man vurderer is i plast som alternativ.

Kommentar:

Videre utvikling av Auglandsbukta skjer i hht. plan og delfinansiering fra omkringliggende utbyggingsprosjekter (spleiselag med kommunen) Plastisbane ligger ikke inne i planen. Det må vurderes om dette skal innarbeides i plan for "kirkeparken".

Is i plast er benyttet i mindre omfang andre steder. Anlegg for dette er omtalt i kap.10.4.2. i uprioritert oversikt over behov. Imidlertid er ikke anlegget prioritert nå, da ishaller på Idda vil etableres i 2011.

3. Kyresundet

"Utbedring av ro ledene i Kyresundet er en større sak. Vurderes i kommunens plan- og utredningsprogram utenfor ramme".

Velet mener at de utbedringene som allerede er gjort fra kommunens side ved å bedre seilingshøyden under broa, er de mest kostnadskrevende tiltak. Velforeningen finner det uforståelig at ikke det som gjenstår; nemlig økning av dybden under broa – ikke kan bli utført slik at robåter og kajaker kan passerer både på flo og fjære. Skjønner ikke at det er "utenfor rammen".

Kommentar:

Dybden under broa er bedret ved at masser er gravd bort. Øvrige tiltak må hjemles i arealavklaring for området.

Rossevannsplanen etterlyses.

Kommentar:

Det er utarbeidet forslag til flerbruksplan. Intensjonen i denne er innbakt i kommuneplanen med hensyn på arealbruk, og forvaltningen skjer i medhold av denne.

9. Tømmerstø Velforening 2.6.2010

Velforeningen har følgende innsigelser til reguleringsplanen for angitt området på Tømmerstø generelt. Tømmerstø vel har følgende kommentarer:

Idrett og friluftsliv:

Bevare og forbedre rundløype rundt Sukkevann. Løypa bør gruses, ettersom det er stor slitasje på underlag.

Kommentar:

Se tidligere kommentar med hensyn til rundløype rundt Sukkevann. Løypa er under planlegging. Løypa vil bli etablert når reguleringsplan for trasé er avklart og vedtatt og det avsettes midler. Tiltaket vil være spillmiddelberettiget.

Etablere 1-2 badeplasser (viktig og haster)

Kommentar:

Det er planlagt flere badeplasser i Sukkevann og ved Tømmerstøveien 10. Disse tiltakene er ikke spillmiddelberettigede og ligger utenfor ramme i kommunens lister.

Velforeningen synes forslaget om å legge kunstgress på Kringsjøbanen er et bra tiltak.

Utvikle og forbedre antall gamle lekeparker, samt legge kunstgress på fotballbanen v/kvartalslekeplass i Tømmeråsen.

Kommentar:

Kommunale kvartalslek/løkker utbedres etter plan og tilgjengelig økonomi. Det vil imidlertid ta flere år å rekke over alle. Arealer for sandlek er velenes ansvar, men det kan søkes tilskudd. Andre løkker kan velet gjerne ta initiativ til å ruste opp, og kommunen kan da hjelpe med tilskudd og å søke spillemidler. Se også pkt.10 Slettheia.

Balløkka i Tømmeråsen ble opprustet med nytt grusdekke, samt muligheter for basket ved søknad om spillemidler. Lekeplassen ble oppgradert i 2009 med noe nytt lekeutstyr. Balløkka i Bordalen brukes til isbane ved hjelp av manuell sprøyting. Har "bu" for lagring/ tining av slanger. Lekeplassen oppgraderes i 2010 med nytt lekeplassutstyr. Begge løkkene ligger nærme Holte skole som har bane med kunstgress, binge, skate og sandvolley, og er derfor ikke 1. prioritet.

Beholde Tømmerstø grendehus til et forsamlingslokale for beboere.

Kommentar:

Bygget er kommunalt og driftes av private i dag. Kommunal drift er under vurdering.

Tømmerstøveien 10 (Tømmerstøkrysset, området ned til vannet). Gjøre dette området tilgjengelig for beboere. Gjør oppmerksom på at dette er i 100-meters beltet – kommunen bør selv gå foran med et godt eksempel.

Kommentar:

To av byggene er innlemmet i kystleden og er i tillegg til bruk for skoler i området utenfor kystledperioden. Sjøbu skal rives slik at strandsonen blir mer tilgjengelig.

Trafikale forhold:

Flere boenheter vil skape økt trafikk og det etterlyses hvordan denne trafikkøkningen er tenkt avvirket.

1. Sykkel – og gangsti. Mangler i dag og mange barn må ferdes langs allerede trafikkert vei for å komme til skole, venner og fritidsaktiviteter.

Kommentar:

Henvendelsen ligger utenfor idretts- og friluftspanens områder og er oversendt ingeniørvesenet. Ligger inne i Samferdselspakke 2, fra Holteveien til Tømmerstøveien i perioden 2018-2022.

2. Tømmerstøkrysset: Et uoversiktlig og trafikkfarlig kryss pr. i dag som skaper mange farlige situasjoner. Mangler også fotgjengerfelt og skilter. Dosering også feil, slik at billister fra øst har redusert sikt før krysset. Det kreves at en langt bedre løsning for dette krysset må legges inn i reguleringsplanen.

Kommentar:

Det ligger ikke inne midler til dette i Samferdselspakke 2.

3. Parkering.: Flere boenheter, fastboende og ferierende, samt tilgang til friområder skaper økt behov for parkering. Stort problem i dag, mye parkering langs vei og lommer, noe som begrenser sikt og fremkommelighet. Derfor må flere parkeringsplasser utredes i forbindelse med reguleringsplanen.

Kommentar:

Det bør etableres flere P-plasser for friluftsbuk. Eksisterende ved Kongshavn har mulighet for utvidelse. Tiltaket er imidlertid ikke spillmiddelberettiget, men ligger i kommunens ønsker, utenfor ramme.

Det aller meste av strandsonen er privatisert – svært negativt. Det må være en forutsetning at det er tilrettelagt for tilgang til sjøen for alle skal bo her ute.

Kommentar:

Det arbeides med oppkjøp og tilrettelegging i strandsonen i Randesund. Foreløpig er det mindre arealer som er gjort tilgjengelig; Tømmerstøveien 10, Sjøbodvigen, men også større arealer som ved Skudeviga. Området ved Oddane er også under forhandling for allmenn bruk.

Det påpekes videre at kommunen ved salg av Tømmerstø Brygge har bidratt til ytterligere privatisering av strandsonen på Tømmerstø, både for fastboende, øyboere på Randøya og ca. 80 hytter på Herøya. Mange bor på Tømmerstø og mange vil flytte til i årene som kommer. Eiendommen kommunen har kjøpt er i utgangspunktet ikke stor. En utvikling av tomter vil sterkt begrense arealet og vanskeliggjøre fremkommelighet og hindre utvikling av friområdet. Gode muligheter for atkomst og parkering krever også areal.

10. Elevrådet v/Sletttheia skole 2.6.2010

Elevrådet ga innspill til oppstartsarbeidet, og finner at det er feil kommentar i forhold til følgende:

Fotballbanen på den kommunale lekeplassen i Sandloveien: I merknaden står det at baner er renoverte og gruset. Ifølge elevrådet stemmer ikke dette. Det som er gjort de siste 40 årene av renovasjon, er ikke gjort av kommunen, men velforeningen. Denne har med egne midler og arbeidskraft bl.a. ryddet skog, laget akebakke, gruset rundt runsene og satt opp høyt gjerde bak målene. Velforeningen har ikke mulighet til å holde fotballbanen og elevrådet ber nå kommunen gå inn å sørge for at balløkken på den kommunale lekeplassen rustes opp og blir et levende møtested for de nærmere 100 barna i området.

Kommentar:

Se tidligere kommentar om opprusting av kommunale. kvartalslek/løkker. Mange løkker er renoverte, men mange gjenstår fremdeles grunnet lave årlige bevilgninger/driftsbudsjett.

Kommunen er avhengig av at velene tar ansvar, og parkvesenet kan bistå med tilskudd og hjelp til søknad om spillemidler.

Løkka i Sandloveien har med jevne mellomrom fått ny subbus, samt at gjerdet er fikset. Siden området ligger på ei gammel myr, sier det. For å bygge kunstgress / kunststoffbane må det endres på grunnarbeidet. Løkka ligger internt i området og regnes som ei mindre løkke for nærmiljøet. Lekeplassen er fikset opp i samarbeide mellom velet og parkvesenet, der parkvesenet har kjøpt inn lekeplassutstyr samt påført sand. Løkka ved Gislemyrveien som ligger i nærhetene ble renovert i 2008 / 2009 med nytt dekke og gjerder.

11. Øvre Mosby Vel 3.6.2010

Velet er bekymret for å miste skolen. Det er sparsomt med nye tiltak på Mosby i foreliggende plan. En evt. flytting av skolen vil tappe bygda ytterligere for vitalitet og naturlige møteplasser. Velet har forslag til nytt tiltak:

Kulturhistorisk tursti.

Velet ønsker utvikling av en kulturhistorisk tursti fra Høllen/Nedre Mosby hvor det er spor etter det gamle kaianlegget til dampbåtene, forbi den gamle bebyggelsen og det gamle stasjonsområdet, forbi restaurert Høiebekk bru. Videre fra broa og langs bekken, forbi skolen og frem til fossen ved Snøgg. Fra Snøgg ser velet for seg at det kan bli atkomst til lunden som ligger mellom riksvegen og dammen. Her er det ønskelig med en liten park, hvor stien går videre til Høie fabrikk og turområdet som strekker seg videre opp i heia bak fabrikk. Velet mener Mosby som industribygd har en sterk kulturhistorie å vise frem og at det er på overtid å planlegge fremover hvordan Mosby vil fremstå. Dette vil kunne løfte bygdas identitet. Velet ønsker at det kan synliggjøres i kommunedelplanen for kommende periode og dermed danne grunnlag for søknad om midler, det vil da også bidra til mulighet for støtte fra lokalt næringsliv og andre stønadskilder.

Kommentar:

Kommunen har satt av midler til kjøp og istandsetting av dammene i Høievassdraget. Dette innebærer et stort løft i forhold til nærmiljøet og friluftsliv. Viktige områder langs Otra er regulert i plan for nedre del av Otra, der det er fokus på friområder, badeplasser, turstier og kulturminner.

12. Kristiansand Ski-og Skøiteklubb Oddersjaa 7.6.2010

Oddersjaa ønsker å få inn prosjektet "rulleskiløype på Kongsgårdjordene" i kommunedelplan idrett og friluftsliv. Det er akutt behov for en slik løype i Kristiansand. Klubben har høy aktivitet. Fra høsten 2010 har unge og voksne skiløpere ingen steder å drive rulleskitrening utenom stert trafikkerte veier. Primært mener klubben at det bør overføres midler som tidligere er avsatt til skianlegg på Spicheren til dette prosjektet. Det kan bety en rask og nødvendig realisering av rulleskianlegget.

Hvis dette realiseres muliggjøres også en samlokalisering med klubbhus for Oddersjaa ved Donn sitt klubbhus. Kongsgård Sykehus og Kløvertun er og interessert i å benytte denne type anlegg på dagtid for rullestoltrening. Dette er et anlegg som vil kunne nå mange brukergrupper.

Kommentar:

I plandokumentet er dette synliggjort og anlegget fremkommer i kap.101. Det er bevilget midler til prosjektering og etablering av rulleskiløype på Kongsgårdjordene. Løypa utformes slik at den også kan brukes av omkringliggende institusjoner for aktivitet og rehabilitering. Anlegget prosjekteres av parkvesenet i samarbeid med Oddersjaa og omkringliggende

institusjoner for felles flerbruk av løypa. Omdisponerte midler kr. 3,14 mill., fra tiltenkte skileikanlegg på Spichenen samt spillemidler, vil bli benyttet til anlegget.

13. Kristiansand Idrettsforening Friidrett (KIF) 7.6.2010

Klubben påpeker at friidrettshall er nevnt i uprioritert oversikt over behov for idrettsanlegg – utenfor ramme. NFIF og Kulturdepartementet har vedtatt nasjonalt løft for friidrettshaller og NFIF har et prekært ønske om å få på plass en hall i Kristiansand, mellom Stavanger og Oslo hvor det nå er under utredning denne type haller.

Om det er konkrete planer om bygging vil ordningen med programsatsningsmidler trolig fortsette inn i neste NIF-periode, noe som vil si at man har frem til 2014 å få realisert planene. Kristiansand er i samme periode definert som et pressområde, noe som vil bety ytterligere støtte fra NIF. Totalt vil dette kunne bety nær 20 millioner i ekstra bevilgning, slik at det totalt sett kan oppnås 30 millioner i offentlige bevilgninger/tippemidler. Totalkostnad for en hall er, med bakgrunn i pågående prosjekter i resten av landet, estimert til 60-90 millioner.

Aust- og Vest- Agder idrettskretser og de respektive friidrettskretser har friidrettshall i regionen som topp-prioritering for perioden frem til 2014. Saken er og blitt luftet i Knutepunkt Sørlandet.

Det er enighet i både kommune, idrettskrets og friidrettskretser at en hall bør lokaliseres i Kristiansand – og per i dag utpeker Gimlebanen seg som beste alternativ. Universitet er ifølge KIF, positiv til dette.

Med støtte fra idretts- og Friidrettskretser på Agder, ber klubben om at planene om friidrettshall flyttes til avsnitt for prioriterte anlegg i perioden 2011-2014, da dette vil være avgjørende for å få videreført ordningen med programsatsningsmidler frem til 2014.

Kommentar:

Friidrettshall er innarbeidet i kap.10.2.2. Langsiktige anleggsbehov - idrettsanlegg 2011 – 2021, utenfor rammen. Anlegget vil bli søkt fremmet i kommunens handlingsprogram senere i perioden. Kommunen anslår kostnadene til en friidrettshall til reelt å beløpe seg til 100-110 millioner kroner.

14. Kristiansand Idrettsråd 9.6.2010

Styret i Kristiansand idrettsråd (IR) har behandlet kommunens forslag til kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2011-2014. IR synes planen er omfattende og god, og at prosessen som har vært fulgt har involvert IR og idretten på en god måte.

Innspill til planen:

Problemstillingen omkring eldrebølgen ble tatt opp i drøftingsmøte mellom IR og representant for prosjektgruppen. I vurderingen av fremtidig kapasitet i idrettsanleggene må det tas høyde for økende del eldre befolkning. Fremtidens eldre vil i tillegg ha større aktivitetsnivå enn tidligere. De vil ha behov for idrettsanlegg for å utøve sine aktiviteter. IR savner en vurdering av de utfordringer eldrebølgen vil føre med seg på anleggssiden og planer for hvordan disse utfordringer skal løses.

Kommentar:

Problemstillingen og utfordringene er omtalt i kap.4.2, kap. 5.2.1, kap.7.1.1 og kap.7.2. Å holde eldre i fysisk aktivitet så lenge som mulig, er svært formåltjenelig for det offentlige og samfunnet som helhet. Flere bidragsytere fra både offentlig og privat virksomhet, bør utvikle nye tiltak for å møte behovet for fysisk aktivitet hos eldre Tilgjengelige arenaer ute og inne, samt sosiale lavterskeltilbud i fysisk aktivitet for denne gruppen, er tiltak som må utvikles over tid og dette må videreutvikles.

Kommunale idrettsanlegg etableres med tilskudd fra statlige spillemidler. Det er pr. i dag primært barn og unge som er hovedmålgruppe. Anleggskapasiteten er en utfordring, da skole og idrett tar det meste av tiden i eksisterende anlegg. Noe ledig tid på dagtid benyttes i dag til aktivitetstiltak for eldre. Planlegging av flere aktivitetsrom i nye haller kan bidra til bedre tilgjengelighet for denne gruppen. Eventuell etablering av Aquarama vil åpne muligheten til å utvikle nye aktiviteter for eldre, da anlegget er tiltenkt å ha arealer til bl.a. aktivitet nettopp for denne gruppen.

1/3 av den voksne befolkningen er inaktive, under 20 % oppfyller kravene til 30 min. fysisk aktivitet daglig, mens 76 % uttaler at de faktisk er interessert i å bli mer aktive. Godt utbygde anlegg for den voksne del av befolkningen, samt gratis tilgang til disse vil være vesentlig for å bedre denne statistikken.

Kommentar:

Det er politisk vedtatt at barn og unge skal prioriteres i idrettsanleggene. Gymnastikkundervisning på dagtid og organisert idrett for barn og unge på ettermiddag- og kveldstid, gir omtrent fullt belegg i eksisterende anlegg. Barn, unge og voksne i idretten har gratis trening på anleggene i dag. Bedriftsidretten betaler for trening.

Tall fra Helsedirektoratets rapport "Fysisk aktivitet blant voksne og eldre i Norge"(2008-2009) viser at hele 79 % av voksne mellom 20 og 85 år driver med turgåing, mens den nest mest populære aktiviteten sykling /spinning drives av 34 %. Videre er det kun 10 % som driver med ballspill. Det betyr at satsning på friluftsliv vil nå ut til en langt større målgruppe, selv om det selvfølgelig er behov for mer halltid til organisert aktivitet for voksne.

Markagrensen må ivaretas. Markagrensen må ligge fast, og må bl.a. ikke bygges ned av andre idrettsanlegg. Marka er et sentralt aktivitetsanlegg i seg selv. Viktig å bevare markagrensen i særdeleshet i nærområdene til de bydeler hvor det planlegges boligutbygging.

Kommentar:

Det er sterkt fokus på markagrensen i kommuneplanen og i planen for idrett- og friluftsliv. Viktige markaområder vises med hensynsone friluftsliv i forslag til ny kommuneplan. Viktig at markaområdene ligger fast over flere planperioder. Ordinære idrettsanlegg er i strid med markadefinisjonen og plasseres ikke i marka, men gjerne i markas randsone.

En av forutsetningene i planen – gratis trening for barn og unge – er ikke gjennomført i praksis. Det heter til og med i planen at treningstid på kommunale anlegg ikke er avgiftsbelagt for barne- og ungdomsidretten (side 15 og 69). Dette er positivt feil. Idrettens treningsbehov har endret seg, og det som var ordinær trening for 10 år siden og som vi forstår ligger til grunn for dagens praksis, holder ikke mål i dag. Gratis trening må innbefatte all trening. Dagens praksis er svært tyngende for flere idrettslag, herunder hallidretter. Praksisen innebærer dessuten ulik behandling av idrettene, og det er uheldig.

Kommentar:

Det politiske vedtaket om gratis trening gjelder for barn og unge mellom 6 og 19 år. Vedtaket praktiseres imidlertid også for alle seniorlag i kommunen (med unntak av elitelaget til Start og bedriftsidretten). For idrettshallene må det betales 125 kroner per time i 2010 for trening "off season", - det vil si mellom 1. mai og 20. august. Dersom det politiske vedtaket skal etterleves 100 %, vil det bety innføring av treningsavgift for voksne utøvere (seniorlag). Selv om det da vil være gratis også med sommertrening for barn og unge i idrettshallene, antas det at den totale økonomiske belastningen for klubbene vil bli større ved en slik ordning.

Behandling av betalingssatser hører hjemme i handlingsprogrammet og vurderes årlig. Om meldt behov skal imøtekommes må økonomien til idrettsetaten styrkes.

Utover betaling for bruk av haller i sommerhalvåret krever kommunene også andre avgifter av idrettslagene, herunder betaling for brøyting av baner vinterstid og betaling for bruk av flomlys. IR mener slike avgifter bør bortfalle slik at trening på kommunale anlegg faktisk blir fri for avgifter. IR savner en beskrivelse og vurdering av dette i planen.

Kommentar:

Avtale om betaling for brøyting av kunstgressbaner ble inngått etter massivt press fra fotballklubbene i kommunen. Store investeringer var nødvendig for anskaffelse av materiell. Investeringene ble gjort med bakgrunn i disse avtalene.

Flomlysavgiften (55 kroner per time i 2010) ble innført for at klubbene skulle bestille vintertreningstid etter behov og ikke etter ønske. I ettertid har idrettsetaten fått betydelig færre klager fra publikum på baner uten aktivitet, - men med flomlyset på.

Behandling av betalingssatser hører hjemme i handlingsprogrammet og vurderes årlig. Om meldt behov skal imøtekommes må økonomien til idrettsetaten styrkes.

Anleggsutbyggingen må ikke bare ta høyde for økt befolkning i Kristiansand, men også økt aktivitet i befolkningen. I planutkastet, side 27 fremgår eksempelvis at den anbefalte utbyggingstakt av flerbrukshaller ikke gir rom for styrking av aktivitetsmulighetene. IR mener planen bør inneholde tiltak for økt utbygging.

Kommentar:

Med flerbrukshall på Havlimyra ferdig i 2010, flerbrukshall på Idda ferdig i 2011 og 2 hallenheter på Marinetomta i 2013, har Kristiansand kommune bygget i gjennomsnitt én idrettshall per år i 10-års perioden. Dette er enestående i norsk målestokk. Det er imidlertid viktig å se sammenhengen mellom aktivitetsomfang og anleggsmasse for å vurdere nye behov. Kommunen holder tritt med befolkningsutviklingen og parallell utvikling i idretten med gjeldende utbyggingstakt, men klarer ikke å imøtekomme behov for ytterligere kapasitetsøkning. Planen skal imidlertid være realistisk med hensyn til økonomi (Ref. veileder: Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet.2007).

IR savner en vurdering av hvilke ambisjoner Kristiansand skal ha mht. å få etablert nasjonalanlegg eller andre anlegg for internasjonale mesterskap og konkurranser.

Kommentar:

Kommunen anser at anlegg for barn og unge i breddeidretten, er det vesentligste å prioritere å etablere. Internasjonale mesterskap og konkurranser er uten tvil attraktivt for Kristiansand som by, men anlegg som skal imøtekomme de krav og standarder som her settes, vil i stor utstrekning bli svært kostbare å etablere. Norge har kun et fåtall nasjonalanlegg.

Alle idrettsanlegg i Kristiansand bygges etter de krav og spesifikasjoner som Kulturdepartementet setter til enhver tid. Ny idrettshall i Aquarama vil tilfredsstillere krav til nasjonale arrangement i håndball, volleyball og basketball.

Ny isarena på Idda vil tilfredsstillere kravene til nasjonale mesterskap i bl.a. ishockey.

Kristiansand Stadion rustes opp i 2011, slik at anlegget kan avvikle arrangement for friidrett på nasjonalt nivå.

Med henhold til konkrete prosjekter og tiltak har IR følgende ønsker:

- Hall nr. 2 i Randesund skal ferdigstilles i 4-årsplanen
- Hall i Tveit skal realiseres i 4-årsplanen

Kommentar:

Behovet for idrettshaller er størst på østsiden av byen og dette gjenspeiles i dokumentet.

Disse to hallene foreligger i kap.10.1 og 2. Hall nr. 2 i Randesund har prosjekteringsmidler i 2014. Hall i Tveit har ingen midler i perioden. Resultat av årlig budsjettforhandling i bystyret er førende for oppstartstidspunkt..

- Bassengkropp fra midlertidig svømmehall på Gimle settes opp som permanent hall i Vågsbygd
- Plasthall som benyttes til midlertidig svømmeanlegg settes opp som sandvolleyballarena i 2013.

Kommentar:

Vurdering av disse to tiltakene vil bli gjort i det kommunale arbeidet med handlingsprogrammet for 2013.

- Rundløype rundt Sukkevann ferdigstilles i perioden.

Kommentar:

Rundløype rundt Sukkevann planlegges i perioden. Finansiering av opparbeidelse ligger foreløpig utenfor ramme og fremmes når planen foreligger.

- Planlegging av interkommunal friidrettshall igangsettes straks.

Kommentar:

Det prioriteres å ferdigstille rehabilitering av Kristiansand stadion før tiltak iverksettes i forhold til interkommunal friidrettshall.

- Det bør satses på nye idretter for å gi et bredere aktivitetstilbud. Som eksempel kan nevnes frisbee.

Kommentar:

Frisbee utøver sin idrett på Egsjordene i dag. Alternativ lokalisering vil bli vurdert. Kommunens primæransvar er å planlegge, bygge og drifte idrettsanlegg. Idrettsklubbene har ansvar for organisering og gjennomføring av idrettsaktivitetene. Kommunen mener at det satses på anlegg for nye idretter, nettopp for å stimulere til et bredere aktivitetstilbud, eksempler her er bane for amerikansk fotball på Karuss, treningslokaler for dojo på Idda, lokaliteter for dans på Idda, ishockey/kunstløp/kjelkehockey/curling på Idda, hovedskytebane på Farvannet, bane for baseball på Dønnestad med mer.

15. Vest-Agder Fylkeskommune, v/Plan- og miljø 17.6.2010

Fylkeskommunen har utarbeidet eget saksfremlegg med forslag til vedtak, til følgende behandling:

Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø, 25 august 2010

Hovedutvalg for kultur og utdanning, 16. september 2010.07.

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

1. Fylkeskommunen mener at kommunedelplanen for idrett og friluftsliv er god og gjennomarbeidet og at den tilfredsstiller minstekravene til denne typen planer.
2. Fylkeskommunen gir råd om å konkretisere målet med planen.
3. Fylkeskommunen gir råd om å øke satsingen på inaktive og eldre.
4. Fylkeskommunen viser for øvrig til vurderinger og innspill i saksfremstillingen.

Vedtaket til saken vil følge denne saken.

For å sikre at planen tilfredsstiller Kulturdepartementets minstekravliste til innhold, har fylkeskommunen fått delegert myndighet fra KUD til å godkjenne plandokumentet. Gjennom dette oppnår man at planen blir et godt grunnlag for å kunne søke spillemidler.

Prosessen med revisjon av kommunedelplanen er samordnet i tid med utarbeidelse av ny kommuneplan. Det er derfor viktig at visjoner, mål og strategier fra kommuneplanarbeidet gjenspeiles i plan for idrett og friluftsliv.

Fylkeskommunens vurderinger

Planens oppbygging:

Planen fremstår som et omfattende og godt gjennomarbeidet dokument. Den tilfredsstillende også de minstekrav som KUD har satt. Ut fra dette vil planen kunne være et godt grunnlag for arbeidet med idrett, idrettsanlegg og friluftsliv.

Planens mål:

"Befolkningen får gode opplevelser og oppnår bedre helse, trivsel og livskvalitet gjennom godt tilrettelagte idretts- og friluftstilbud" – er kommunedelplanens mål. Etter fylkeskommunens vurdering er dette målet lite konkret og vanskelig og etterprøve. Fylkeskommunen gir derfor råd om at planens mål gjøres mer konkret. Eventuelt kan det legges opp til konkretiserte delmål. Målbare mål kan for eksempel være maksimalt antall innbyggere pr. flerbrukshall, antall kunstgressbaner, antall km med sentrumsnære turløyper i ulike kategorier, antall dekar sikrede friluftsområder, prosentvis reduksjon i andel inaktive osv.

Kommentar:

Foreliggende plandokument har opprettholdt samme hovedmål som i tilsvarende plandokument for 2007-2010. Delmål konkretiseres i stor grad gjennom kommunens eget årlige handlingsprogram. Eksempelvis økning i antall timer til rådighet i haller/baner nyttes i idrettsetatens årlige kommunale handlingsprogram som måлиндikator.

Kommunen oppfatter at de eksempler som fylkeskommunen oppgir, for eksempel antall kunstgressbaner, er virkemidler for å oppnå bedre helse, trivsel og livskvalitet blant innbyggerne. Målbare indikatorer for dette er lite tilgjengelig i dag.

Periodemål og virkemidler foreligger i kap.2.3 og kap.2.4., samt at i kap.10.2. fremkommer de viktigste behov for nye anlegg i perioden. Alt dette er målbart i etterkant. I plandokumentet rapporteres det fast på resultatvurdering i kap.3.

For eksempel er utarbeidelsen av Normaler for utomhusanlegg i inneværende periode, et virkemiddel som bidrar til å styrke kvaliteten i utvikling av utendørs aktivitetsarenaer, da det settes krav til funksjon og fysisk utforming av kommunalt eide utomhusanlegg, samt til andre anlegg der det stilles krav om godkjent utomhusplan.

Handlingsprogram for anlegg rulleres årlig og vedtas i bystyret. Kommunens økonomi og nye investeringer foretas i årlige budsjettbehandlinger i perioden. I kommunen rapporteres det 3 ganger årlig på økonomi. Disse beslutningene er styrende for aktivitetsnivå og investeringsnivå i kommunen.

Periodemål som stod på side 15 er flyttet frem til oversikten over visjon, mål og målgruppe på side 8 i plandokumentet.

Målgruppe:

Fylkeskommunen er enig i at barn og unge er en viktig målgruppe, men det bør også settes ekstra fokus på andre viktige grupper. Det gjelder da spesielt unge som slutter eller faller utenfor organisert idrett, inaktive, eldre og minoriteter.

Kommentar:

Planens hovedmålgruppe er barn og unge, hvilket er i tråd med gjeldende føringer fra Kulturdepartementet. Dette opprettholdes av kommunen. Fylkeskommunen peker på sentrale utfordringer for storsamfunnet. Kommunen kan ikke ta ansvar fullt og helt for disse

utfordringene, men er avhengig av at andre samfunnsaktører også bidrar. Kommunens hovedoppgave er å tilrettelegge/etablere areal og anlegg slik at det gis rom for utøvelse av så mye aktivitet som mulig. Aktivitetene må i størst mulig grad være styrt og initiert av det frivillige organisasjonssystemet.

Idrettsorganisasjonene må selv utarbeide strategier, tiltak og organisasjonsformer for hvordan de best kan holde barn og unge i idretten over tid. Kommunen yter bl.a. årlig en bevilgning på ca. kr. 0,5 mill til Storbytiltak innen idretten. Dette skal bidra til at klubbene kan etablere målrettede tiltak for inaktive barn og unge, barn og unge med problemadferd/risikogrupper, samt innvandrere. Det har bl.a. i regi av dette tiltaket, over flere år blitt tilbudt svømmeopplæring for kvinner med minoritetsbakgrunn av en av byens svømmeklubber.

Det er flere organisasjoner som også har tiltak i forhold til fysisk aktivitet. For eksempel: Midt-Agder Friluftsråd tilrettelegger for integrering og opplæring av minoritetsgrupper i norske friluftstradisjoner. Bl.a. gjennom egne minoritetsturer i hele regionen. Kristiansand og Oppland Turistforening har flere tiltak for både barn og unge, samt eldre.

Helse- og sosialsektoren tilbyr ulike tiltak for inaktive og andre risikogrupper. Eldre er omtalt tidligere under innspill nr.14. Minoriteter skal i så stor grad som mulig få sine tilbud om fysisk aktivitet innen de ordinære idrettsaktivitetene. Personer som har et tilbud innen psykiatri, gis tilbud om ulike aktivitets og idrettstilbud i bl.a. kommunal regi – dette har vært gjennomført over en 10-års periode og kommunen har 2 fulle stillinger til dette arbeidet, samt at det er treningskontakter, fritid med bistand, med mer..

Kommunen bidrar i dag med mange tilrettelagte aktivitets tilbud for ulike grupper. Flere sektorer er involvert og har ansvar for fysisk aktivitet for disse. Dette arbeidet har fokus, men har nok ikke vært synliggjort godt nok. Det er nå innarbeidet og dokumentert mer av dette arbeidet i plandokumentet i kap.4 og i kap. 9.

Frafallet i organisert idrett er stort i aldersgruppen 15-19 år, og fylkeskommunen oppfordrer derfor kommunen til å legge en strategi for hvordan dette frafallet kan reduseres. Det bør også legges større vekt på aktiviteter for dem som ikke omfattes av organisert idrett. Dette gjelder både barn, unge, voksne og eldre.

Kommentar:

Det vises til tidligere kommentar om ansvarsfordeling mellom idrett og kommunen. Aktiviteter for uorganiserte er vanskelig å organisere. Kommunen bidrar med tilgjengelige areal og anleggsutbygging. Dette er virkemidler for å oppnå mer fysisk aktivitet. Kommunens bidrag i denne sammenheng vil være etablering av nye innovative anleggstyper som ishockey, curling, amerikansk fotball med mer. Dette vil forhåpentligvis skape aktiviteter som vil bidra til å trekke flere nye brukergrupper til denne type anlegg. Kommunen bidrar også til å styrke tilbudet til barn og unge bl.a. gjennom sitt årlige bidrag til storbymidler til idretten. "Åpen hall" er et tiltak som er under vurdering igjen. Fritidsetaten Øst og Vest har mange tiltak som er relatert til fysisk aktivitet for barn og ungdom som er uorganiserte. Det er blant annet klatring, skating, tur- og friluftsgreper, skigrupper med mer.

Ytterligere styrking av økonomi vil være nødvendig om kommunen også skal organisere og drifte tilbud til barn, unge, voksne og eldre som ikke deltar i organisert idrett.

Kommunen har allerede tiltak som retter seg mot eldre, for eksempel "Opp av godstolen" men fylkeskommunen gir likevel råd om at kommunen retter et enda større fokus på eldre og inaktive.

Kommentar:

I plandokumentet belyses behovet for økt aktivitet for disse gruppene og de utfordringer som er relatert til dette. Mange voksne og eldre som er inaktive, evner å kunne nyttegjøre seg av eksisterende tilbud eller via tilgjengelige utendørsarenaer/areal. Imidlertid er det behov for et økt antall ulike lavterskeltilbud som kan bidra til økt egenaktivitet.

Ytterligere anleggsutvikling og økning i lavterskeltilbud i kommunal regi, vil kreve økning i økonomi.

I et folkehelseperspektiv er det svært uheldig at en stor andel av landets befolkning havner i kategorien inaktive og mange av disse er eldre. Kommunen har allerede tiltak som retter seg mot eldre, men fylkeskommunen gir likevel råd om at kommunen retter et enda større fokus på eldre og inaktive. Tall fra Helsedirektoratet viser at kun 20 % av voksne mellom 20 og 85 år tilfredsstiller anbefalingene om minimum 30 min. moderat aktivitet daglig. Kommunene har en jobb å gjøre når det gjelder å få opp aktiviteten blant voksne. I så måte er det viktig at det legges opp til lavterskeltilbud som kan nå ut til mange. Fylkeskommunen anbefaler da at det fokuseres på friluftstiltak som f.eks. rundløyper i nærmiljøet. Kommunens satsing på grønne løyper og grønn tur er eksempler på gode tiltak.

Kommentar:

Kommunen jobber fortløpende med utvikling av løypenett, bedre tilgjengeliggjøring av arealer med mer, samt planlegging, videreutvikling og etablering av idrettsanlegg. Dette er virkemidler for å stimulere til økt fysisk aktivitet, bedre trivsel og utjevning av sosiale forskjeller. Ikke minst skal det bidra til å gjøre det lettere for folk å ta vare på egen helse og ta de riktige valgene (St. melding nr. 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge).

Ytterligere anleggsutvikling og økning i lavterskeltilbud i kommunal regi, vil kreve økning i økonomi.

Kart:

Temakartet til planen gjør det lettere å synliggjøre hvilke områder som ikke bør nyttes til andre formål. For at kartet skal fungere som et arbeidsverktøy, bør imidlertid kartets lesbarhet forbedres. Spesielt linjetemaene som angir lysløyper, kyststi, bydelsgrense og markagrense bør vises tydeligere.

Kommentar:

Kartet er utbedret med hensyn til lesbarhet.

Erverv av friluftsområder:

Fylkeskommunen er svært positive til at kommunen fremdeles har et stort fokus på sikring av areal til friluftsformål. Mange av de sikrede friluftsområdene er mest benyttet om sommeren. Med tanke på at mange er mindre aktive om vinteren, gir fylkeskommunen råd om at det legges vekt på sikring av områder som også vil fungere som turområde i vinterhalvåret, fortrinnsvis nært boligområder eller i tilknytning til kyststien.

Kommentar:

Prioriterte områder for sikring ligger i all hovedsak i nærmiljø, til bruk hele året.

Fylkeskommunen er enig i at kommunen spesielt bør se på muligheter for erverv av areal i Randesundsområdet.

Kyststien:

I kommunen er det en rekke mindre friluftsområder som i første rekke er i bruk om sommeren. Den begrensede størrelsen på områdene, gjør at der mindre egent for turgåing resten av året. Fylkeskommunen gir derfor råd om at kommunen ser på mulighetene for å

koble sammen disse områdene med stier/turveier. Kyststien vil kunne bedre dette, det er derfor viktig at det blir en fortgang i arbeidet med å få på plass denne.

Kommentar:

Kyststien skal foruten å være en sammenhengende turløype også binde sammen friluftsområder og gi atkomst til disse. Dette er beskrevet i plandokumentet og det er ingen uenighet i dette.

Det er behov for en oppgradering av kyststien som går fra Søgne til Lillesand. Det legges derfor opp til at fremtidig trase skal etableres fortløpende gjennom rekkefølgekrav til regulering. Det er behov for oppgradering og bedre merkning av kyststien på flere strekninger som ikke nødvendigvis vil kunne omfattes av rekkefølgekrav. Fylkeskommunen gir derfor råd om at dette tas inn i handlingsprogrammet for kommende periode.

Kommentar:

Det er fokus på kyststien både i kommunedelplanen og i kommuneplanen. Traseen er kartfestet og etableres fortløpende i forbindelse med ordinært planarbeid. Utenfor områder med utbygging må stien etableres innenfor rammen av avtaler med grunneiere og kommunal økonomi.

Prioritering av anlegg:

Den prioriterte listen for spillemidler består stort sett av idrettsanlegg av ulik karakter, satsningen har ført til en god dekning i kommunen. Denne type anlegg retter seg i første rekke mot dem som er med i organisert idrett, og i stor grad barn og unge opp til 15-års alder. Antall voksne som driver med idrett er forholdsvis lavt. Når det gjelder friluftsliv er tendensen annerledes. 79 % av voksne mellom 20 og 85 år driver med turgåing, mens nest mest populære aktiviteten sykling/spinning drives av 34 %. Kun 10 % driver med ballspill. Dette betyr at en satsning på friluftsliv vil nå ut til en langt større målgruppe, og i et folkehelseperspektiv er dette viktig. Fylkeskommunen gir derfor råd om at kommunen satser langt sterkere på tilrettelegging for friluftslivsaktivitet.

Kommentar:

Kommunen er enig i at det bør satses sterkere på tilrettelegging for friluftslivsaktivitet. Planen inneholder en rekke forslag til tiltak, de fleste ligger imidlertid utenfor ramme. Investeringsstakt blir avgjort ved årlig budsjettbehandling.

Det er en nasjonal satsning for å legge til rette for friluftsliv i nærmiljøet, også kommunen har en strategi knyttet til dette. Fylkeskommunen råder i den forbindelse kommunen til å satse mer på turveier nært der folk bor. I planen sies det at kommunen har fokus på etablering og utbedring av turveier/turstier. Etter fylkeskommunen vurdering gjenspeiles ikke dette i handlingsprogrammet. Det ligger en rekke turløyper inne på listen over langsiktig behov for nærmiljø- og friluftsanlegg, men disse er ikke prioritert. For å få fortgang i utbyggingen, gir fylkeskommunen råd om at flere turløyper flyttes opp på prioritert liste for spillemidler.

Kommentar:

Tiltakene flyttes opp i prioritert liste når det foreligger kommunal bevilgning til gjennomføring.

Sykkel:

Fylkeskommunen har i samarbeid med Midt-Agder friluftsråd satt i gang et prosjekt for å tilrettelegge for tursykling i regionen. I dette arbeidet har det blitt signalisert fra Kristiansand kommune at prosjektet fokuserer for lite på sykkelruter rundt Kristiansand. Fylkeskommunen oppfordrer derfor kommunen til at det i kommunedelplanen legges en strategi for hvordan man kan legge til rette for tursykling. Man bør da se på hvordan sykkel kan benyttes som fremkomstmiddel for å komme seg til fri/friluftsområder, grøntkorridorer, parker osv. Videre gir fylkeskommunen råd om å se på muligheten for en oppgradering av hovedturløypa slik at den kan benyttes av syklistene. En hovedturløype som også kan benyttes av syklistene, vil kunne gi økt bruk om sommeren, noe som fylkeskommunen anser som positivt.

Kommentar:

Strategi for tursykling må innarbeides når Sykkelp planen skal revideres. Kommunen arbeider med oppgradering av hovedløypa for også å imøtekomme tursykling, foreløpig prioriteres den kommunale delen av løypa. Oppgradering av den private delen av løypa må avklares med grunneierne.

Skilting og infotavler:

Det pekes flere steder på at behovet for skilting og infotavler i friluftsområder, eks.bymarka. I kap.3.3. Handlingsprogram for aktivitet – status sies det imidlertid at skilting i friluftsområder ikke vil videreføres. Fylkeskommunen mener dette er uheldig. Skilting og infotavler er en viktig del av tilretteleggingen av friluftsområder og det gis derfor råd om at dette videreføres. Det oppfordres til bedre skilting av kystveien, bedre skilting av atkomst til friluftsområder, infotavler om natur- og kulturminner osv.

Kommentar:

God skilting er et godt virkemiddel for å øke aktiviteten, da det gir trygghet når en ferdes i ukjent område/terreng. Det er satt opp infotavler ved de største friluftsområdene. Det er nok en misforståelse at info ikke vil bli videreført. Infotavler og veivisere er viktige for å synliggjøre friluftsområdene og vil bli videreført. Veivisere suppleres fortløpende i samarbeid med bydelenes løypelag og parkvesenet. Infotavler krever mer ressurser og vurderes i årlige rullinger av handlingsprogram.

Forskning på anlegg:

Planen nevner en del forskning i forhold til idrett og fysisk aktivitet, og det sees som positivt at kommunedelplanen fungerer som et oppslagsverk for dette. Det stilles imidlertid spørsmål om man bør se nærmere på forskning på idrettsanlegg. Eksempelvis publikasjoner fra Lokale- og Anlægsfonden i Danmark. Fylkeskommunen vil derfor utfordre kommunen til å tenke modernisering av idrettsanleggene ved bruk av anleggsforskning fremover. Fylkeskommunen vil være behjelpelig med rådgivning.

Kommentar:

Henvisninger til forskningsresultat er benyttet som kildeunderlag og dokumentasjon for de faktaopplysninger som fremkommer i dokumentet. Danmark er gode på design og utvikling av spennende anlegg. Nytenkende og kreative løsninger som innbyr til ulike aktivitetsformer/idretter og ulike aldersgrupper ser man og mye av. En del av løsningene er i en viss grad ganske arealkrevende.

Kulturdepartementets føringer nyttes som rettesnor både i forhold til krav, form og innhold når anlegg skal bygges her. Kommunen vil påpeke at etableringen av Idda ishall og Aquarama, er anlegg som kan bidra til utvikling av nye samhandlingsfunksjoner mellom ulike aktiviteter og brukere. Å etablere nyskapende anlegg som har en utforming og en funksjonalitet som kan fremme aktivitet, sosial integrering og nettverksbygging, er en viktig utfordring fremover.

Folkehelse:

I forslaget til kommunedelplan for idrett og friluftsliv i Kristiansand kommune er folkehelseaspektet ved allsidig idrett og friluftsliv vektlagt på en god måte. Den største utfordringen er knyttet til de grupper i befolkningen som har svak sosioøkonomisk status der mangel på fysisk aktivitet kan føre til unødige sykdom. Det er helt nødvendig å legge til rette for at utsatte grupper blir møtt med tilrettelagte tilbud som matcher deres situasjon. Dette må gis konkret uttrykk i handlingsplanen der retorikken om utfordringene innen sosial ulikhet i helse møtes med konkrete tiltak som kan gi nødvendig handling i en til dels vanskelig livssituasjon. Det anbefales derfor at kommunen utarbeider en høyrisikostategi som sikrer gode tiltak for sosioøkonomiske utsatte grupper. Tilsvarende ser fylkeskommunen positivt på den betydelige vekt som legges i et universelt tilrettelagt friluftsliv også i urbane strøk. De

grønne korridorer med direkte og enkelt tilgang til grøntområder er av uvurderlig verdi for befolkningens helse.

Kommentar:

Kommunen har flere tilrettelagte tilbud for ulike grupper med spesielt fokus på lav inngangsterskel, sosial inkludering, nettverksbygging, oppfølging og lav egenandel.

Eksempler: Tilrettelagte tilbud for ungdom – tur og friluftsgruppe. Tilrettelagte aktiviteter innen psykisk helse for voksne – idretts- og friluftslivsaktiviteter. Aktivitet på resept – for alle voksne og eldre som har et behov for hjelp til å endre levevaner. Lavterskel ungdom – for alle som har et behov for hjelp til å endre levevaner. Lavterskelaktivitet for institusjoner i tilknytning til Kongsgård, Baneheia og Kjosdalen. Friluftslivstiltak for voksne innen psykisk helse. Treningskontakt og aktivitetskontakt – alternativ til bruk av støttekontakt, med fokus på fysisk aktivitet og trening.

Når Aquarama er ferdig etablert vil lavterskelaktiviteter for inaktive og spesielle målgrupper bli prioritert inn i anlegget.

Kommunen ser at den har en utfordring i å tilby gode tiltak for sosioøkonomiske utsatte grupper og kommunen vil følge opp fylkeskommunens anbefaling om å utarbeide en strategi som kan sikre gode tilbud for disse gruppene.

Ytterligere anleggsutvikling og økning i lavterskeltilbud i kommunal regi, vil kreve økning i økonomi.

Det vises til Miljøverndepartementets rapport "Naturopplevelse, friluftsliv og vår psykiske helse" fra 2008 som peker på den positive effekten friluftsliv har for vår psykiske helse.

Fylkeskommunen gir råd om at kommunen lar koblingen mellom friluftsliv og psykisk helse få en større rolle både i tekstdelen og handlingsdelen.

Kommentar:

Kommunen har flere tilrettelagte tilbud spesielt rettet mot gruppene innen psykisk helse. Eks. Tilrettelagte tilbud for ungdom – tur og friluftsgruppe. Tilrettelagte aktiviteter innen psykisk helse for voksne – idretts- og friluftslivsaktiviteter. Friluftslivstiltak for voksne innen psykisk helse. Treningskontakt og aktivitetskontakt – alternativ til bruk av støttekontakt, med fokus på fysisk aktivitet og trening. Innspillet er imøtekommet med nytt kap.4.5 og tydeliggjøring i kap.9.4 og 9.5.

16. Tallak Tveide 29.7.2010

Kitesurf og windsurf miljøet i Kristiansand og begge Agder fylkene benytter den sydligste odden på Hamresanden relativt hyppig til sin aktivitet. Det er den sydligste odden ytterst på Hamresanden som benyttes. Dette arealet trafikkeres i svært liten grad av andre badegjester. Området er svært godt egnet til nybegynneraktivitet og har tidvis optimale forhold for utøvelse av disse aktivitetene.

Det er en muntlig avtale med Hamresanden Camping og parkvesenet om at de som har med mye utstyr, får låne nøkkel til bommen og kjøre bil ut til odden. Dette fungerer ikke optimalt og det er ønske om å formalisere denne avtalen med følgende tekst:

"På dager med vind skal det være tillatt for vindsportsutøvere med tungt utstyr å kjøre bil ut på odden, og la bilen stå parkert på området mens aktiviteten pågår, så lenge det ikke er til hinder eller sjenanse for annen friluftaktivitet i området."

Om ikke en mer formalisert avtale faller på plass, er kitesurf og windsurf miljøet bekymret for rekruttering, at utøverne skal trekke lenger inn i bukta hvor det er tilgang, at utøvere vil gå til andre steder med lavere sikkerhetsgrad med mer.

Kommentar:

Foreslåtte aktiviteter avklares og plasseres i pågående forvaltningsplan/utomhusplan for Hamresanden.

Dato: 26.10.2010
Saksnr.: 201002703-83
Arkivkode E: 223 C
Saksbehandler: Helene Hostad

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Årsberetning for 2009 fra Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester

Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester (KSO) mottar årlige driftsmidler fra Kristiansand kommune. I den anledning tas årsberetningen til stiftelsen opp til orientering.

Orkesterets virksomhet

Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester er en ideell, privat stiftelse som mottar driftsmidler fra stat (70%), Kristiansand kommune (20%) og Vest-Agder fylkeskommune (10%). Kristiansand Symfoniorkester er regionens største kunstinstitusjon med 52 fast ansatte musikere og en administrasjon med 12 ansatte. Styrets ambisjon om å nå 71 musikerstillinger i 2012 står ved lag. Orkesterets mål er å gjøre musikk av høy kunstnerisk kvalitet tilgjengelig for flest mulig.

På programmet i 2009 sto 46 stk. symfonikonsserter, 15 stk. kammerkonsserter og 50 andre konsert og forestillingsformer. KSO har i 2009 lagt hovedvekten på et målrettet arbeid mot barn og unge samt det voksende eldre publikummet. Orkesteret har også økt turnévirkomheten i Agderfylkene betraktelig.

Antall konsserter har gått ned fra 172 i 2008 til 111 i 2009. Dette har bidratt til en nedgang i publikumsoppslutningen på 3890 fra 2008 (32 110) til 2009 (28 220). Styret beretter at nedgangen har flere årsaker. Det ene er problemet med å etablere Domkirken i Kristiansand som en attraktiv konsertarena, og det andre er fravær av store samarbeidsprosjekter med Agder Teater. I tillegg har det vært for dårlig planlegging av ressursbruken i 2009. Tiltak er iverksatt for å øke både antall konsserter og publikum, samt å bedre ressursutnyttelsen i 2010.

Økonomi

Årsregnskapet er gjort opp med et underskudd på kr 69 737. Styret beretter at årsaken er merforbruk av arbeidskraft. Det offentlige driftstilskuddet til KSO var 52,1 millioner kroner, hvorav tilskuddet fra Kristiansand kommune var kr 10 419 000. Sammenlignet med 2008 har det samlede offentlige tilskuddet økt med kr 4 789 500. Kristiansand kommunes tilskudd har økt med kr 1 067 000.

De totale driftsinntektene til KSO var kr 55 364 373. Av dette var egeninntekter kr 3 264 373 som i hovedsak var billettinntekter.

Styre og ledelse

Vinteren 2009 fratrådte direktør Øystein Eidsaa sin stilling. Som ny direktør ansatte styret Håkon Berge som tiltrådte i april 2009. Kunstnerisk leder og sjefsdirigent har også i 2009 vært Rolf Gupta.

Styret vedtok i 2009 en omorganisering av administrasjonen med tanke på Kilden IKS og for å sikre virksomhetens styringssystemer og den kunstneriske og faglige utviklingen. Resultatet av omorganiseringen vil vise seg i 2010.

Kilden teater- og konserthus for Sørlandet IKS

I løpet av 2009 har KSO arbeidet aktivt med å forberede både innflytting i Kilden TKS og en omorganisering av KSO, Agder Teater og Opera Sør. Etter initiativ fra institusjonene opprettet Kilden TKS IKS ved generalforsamlingen datterselskapet Kilden Drift AS. En forutsetning for flytting til Kilden TKS IKS er en oppløsning av Stiftelsen KSO. Styret fattet et prinsippvedtak om dette i 2009 og prosessen forutsettes gjennomført i løpet av 2010.

[Forslag til vedtak:](#)

[Årsberetning for 2009 fra Kristiansand Symfoniorkester tas til orientering.](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Helene Hostad
rådgiver

Trykte vedlegg: Årsberetning for 2009 fra Stiftelsen KSO – Kristiansand Symfoniorkester

Utrykte vedlegg: ingen

Dato: 26.10.2010
Saksnr.: 201002703-85
Arkivkode E: 223 C
Saksbehandler: Bjørn Amundsen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Årsberetning fra Stiftelsen Opera Sør 2009

Stiftelsen Opera Sør mottar årlige driftsmidler fra Kristiansand kommune. I den anledning tas årsberetningen for stiftelsen opp til orientering.

Opera Sør hadde totalt 4176 besøkende i 2009, fordelt på 4 produksjoner og 8 forestillinger. Opera Sør er medarrangør i foredragsserien "baktanken" som i 2009 avholdt 8 foredrag med ca 400 besøkende.

Driftsregnskapet for 2009 viser et overskudd på kr 461 336. De økonomiske rammebetingelsene gjør at Opera Sør er nær målet om en egen storsatsning hvert år. Bedringen i likviditeten vil anvendes til planlagt opptrapping av aktivitet i sammenheng med innflytting i Kilden TKS.

Stifterne av Opera Sør (OS) er Kristiansand Kommune, Vest- og Aust-Agder fylkeskommune, Kristiansand Symfoniorkester (KSO), Agder Teater (AT), Kristiansand Operakor og Operaens venner. 70% av den offentlige driftsstøtten dekkes av staten, Kristiansand kommune dekker 15%, Vest-Agder fylkeskommune 9% og Aust-Agder fylkeskommune 6%.

Styret beretter at det positive økonomiske resultatet i 2009 skyldes bevisst fokus på innsparing og god kostnadskontroll. Dette i kombinasjon med høyere billettinntekter enn budsjettet, ga et bedre resultat enn forventet. Overskuddet vil styret blant annet anvende til at den planlagte produksjon av kostymer og scenografi til oppsetninger i 2012 får oppstart allerede i 2011. Videre begrunner styret at en solid likviditet i OS vil være nødvendig for å kunne iverksette store egenproduksjoner første året i Kilden TKS.

Forbedringen i stiftelsens egenkapitalsituasjon gir det handlingsrommet som er nødvendig for styrets planer for OS fremover. Det gjelder opptrapping av aktivitet og satsing på stor egenproduksjon fra første året i Kilden TKS. Forslaget om å drive en viss grad av vekselbruk fremover er i forhold til planlagt vekst i produksjonsvolumet og utgifter tilknyttet innflytting i Kilden TKS, en forsvarlig økonomisk planlegging.

Årsberetningen for 2009 fra stiftelsen Opera sør viser en tilfredsstillende drift i samsvar med vedtatte mål for virksomheten.

Forslag til vedtak:

Kulturstyret tar årsberetningen 2009 for Stiftelsen Opera Sør til orientering

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Bjørn Amundsen
rådgiver

Trykte vedlegg: Årsberetning 2009 for Stiftelsen Opera Sør

Utrykte vedlegg: ingen

Dato: 26.10.2010
Saksnr.: 201002703-86
Arkivkode E: 223 C
Saksbehandler: Rune Rokseth

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Årsberetning for 2009 fra Agder Teater

Agder Teater AS (AT) mottar årlige driftsmidler fra Kristiansand kommune. I den anledning tas årsberetningen fra teateret opp til orientering. I tillegg har det i forbindelse med en rapport fra revisjonen vært nødvendig å revurdere kommunens tilskudd til kulturhusdriften på Agder Teater.

AT er et regionteater som mottar offentlig støtte til driften der staten dekker 70% , mens eierne (Vest Agder og Aust Agder fylkeskommune samt Kristiansand, Arendal og Grimstad kommune) dekker til sammen 30%. Kristiansand kommunes andel av det totale offentlige tilskuddet er på 12%.

Før avskrivning på kr 1 519 569 og finansielle kostnader på kr 63 445 hadde AT et positivt resultat. Regnskapet for 2009 viste likevel et negativt resultat på kr 267 110. Etter overføringer av fri egenkapital utgjør egenkapitalen nå kr 2 623 786. Egenkapitalen forutsettes gjenvunnet i 2010.

Offentlige tilskudd var på kr 28 051 068 der tilskuddet fra Kristiansand kommune var på kr 5 840 000 fordelt på kr 3 023 000 til ordinær drift og 2 817 000 til kulturhusdrift.

De totale driftsinntektene for AT var kr 37 212 089. Av dette var samlet billettinntekt, inntekt av utleie og andre offentlige tilskudd kr 9 071 021. Billettinntekter på egne og innkjøpte produksjoner var kr 1 504 775. Det vil si at billettinntekter på egenproduksjoner ble redusert med 2 773 005 sammenliknet med 2008.

Totalt hadde AT 572 forestillinger som ble avviklet på sine faste scener og utendørs spilleplasser. Publikumstallet var 30 427 som er en nedgang på 13 034 i forhold til 2008. Styret beretter at nedgangen skyldes at AT verken hadde store produksjoner i Fjæreheia eller egenprodusert juleforestilling (som avikles annethvert år), og at de hadde få forestillinger for den kulturelle skolesekken.

I 2009 vedtok AT ny strategiplan der visjonen er å utvide målgruppen til hele Agder som en strategi for å øke besøkstallet framover ved å favne nye målgrupper og publikumsgrupper fram mot innflytting i Kilden.

Det har vært uenighet mellom kommunen og AT om størrelsen på tilskudd til kulturhusdriften. En rapport fra revisjonen har påpekt et misforhold her. AT mente i ekstraordinær søknad at kompensasjonen måtte settes til kr 1 772 000 som var summen av underskudd for 2009 og forventet underskudd i 2010. I 1. tertialrapport - driftsdelen vedtok bystyret å gi AT et ekstratilskudd på kr 1 070 000 til kulturhusdriften for 2010. I innstillingen fra Rådmannen ble det understreket at teateret må ta medansvar for at underskuddet i 2009 var betydelig større enn budsjettet.

Forslag til vedtak:

Årsberetning for 2009 fra Agder Teater tas til orientering.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Rune Rokseth
rådgiver

Trykte vedlegg: Årsberetning for 2009 fra Agder Teater.

Utrykte vedlegg: ingen

Dato: 28.10.2010
Saksnr.: 201002703-89
Arkivkode E: 223 C
Saksbehandler: Lisa Utnem

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Årsrapport 2009 for Sørlandets Kunstmuseum

Stiftelsen Sørlandets kunstmuseum mottar årlig driftsmidler fra Kristiansand kommune. I den anledning tas årsrapport til stiftelsen opp til orientering.

Sørlandets Kunstmuseum (SKMU) ble stiftet i 1995, og lokalisert i den tidligere Kristiansand Katedralskole i 2000. Stiftelsen er opprettet av Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Aust-Agder fylkeskommune og Christianssands Billedgalleri.

Museet har i 2009 gjennomført 7 utstillingsprosjekter i eget bygg og 2 vandreutstillinger i Agder. Museet har i perioden også jobbet aktivt med å bli et kulturelt møtested for regionens befolkning og synliggjøre sin samfunnsrolle. Dette er gjort gjennom utstillinger, formidling, tverrfaglige samarbeid, konserter og foredragsserier. Som et ledd i museets mål om å øke sin tilgjengelighet og å nå nye publikumsgrupper, ble den siste ombyggingen av foajeen slutført i september. Museumsbutikken har fått utvidet sitt tilbud og museumskafeen har fått flere sitteplasser. Museumsbibliotek er etablert.

Totalt besøkstall for 2009 var på 40 472. Dette er en nedgang på 5589 personer i forhold til 2008. Besøkstallet på vandreutstillinger i regionen er økt vesentlig, totalt 7939 personer mot 5463 i 2008. Dette må sees i sammenheng med en prioritert satsning på større vandreutstillinger på andre visningssteder i regionen.

I mai 2009 sa direktør Erlend Høyersten opp sin stilling ved SKMU. Adm.leder Randi Guri Jessen har vært konstituert i stillingen fra sommeren til januar 2010. Ny direktør, Pontus Kyander, tiltrådte stillingen medio januar 2010.

Vest-Agder fylkeskommune tok høsten 2009 kontakt med SKMU for på nytt å utrede muligheter for en konsolidering med Vest-Agder-museet og Agder naturmuseum. Styret stilte seg kritisk til hva konsolidering vil medføre for SKMU. Saken ble behandlet politisk i Vest-Agder fylkeskommune april 2010.

Kunstmuseet har et budsjett på totalt kr 14 434 000. Revidert regnskap for 2009 viser et ordinært driftsresultat på kr 564 463. Endelig resultat med finansinntekter utgjør kr 742 030.

Forslag til vedtak:

Årsrapport 2009 for Sørlandets Kunstmuseum tas til orientering.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Lisa Utnem
rådgiver

Trykte vedlegg: Årsrapport 2009 Sørlandets Kunstmuseum

Utrykte vedlegg: ingen

Dato: 26.10.10
Saksnr.: 201002703-88
Arkivkode E: 223 C
Saksbehandler: Annelise Hornang

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Årsberetning for 2009 fra Vest-Agder-museet IKS

Vest-Agder-museet IKS mottar årlige driftstilskudd fra Kristiansand kommune. I den anledning tas årsberetningen opp til orientering.

Organisasjon

Museet er et interkommunalt selskap og styres etter selskapsavtale og lov om interkommunale selskaper. Museet omfatter følgende avdelinger: Kristiansand, Gimle Gård, Setesdalsbanen, Sjølingstad Uldvarefarik, Mandal, Lista, Flekkefjord. Organisasjonsmessig ble også 2009 preget av diskusjonen/prosessen om sammenslåing av Vest-Agder-museet IKS, Stiftelsen Sørlandets kunstmuseum og Agder naturmuseum og botaniske hage IKS. I ettertid er det slått fast at de tre museene lever videre som før, og med den tidligere gjennomførte konsolidering som Vest-Agder-museets ulike avdelinger synliggjør, inngår museet i Kulturdepartementets nettverk for de konsoliderte museene. Avklaring i forhold til Hestmanden har også vært på agendaen i 2009.

Museets virksomhet

Det samlede besøkstallet på 77 930 viser en liten økning i 2009 sammenlignet med 2008. Sammenlignet med 2007 viser besøkstallet en nedgang på over 6000 besøkende. Det er VAM Lista som har hatt en formidabel økning i 2009, noe som tilskrives nytt formidlingsbygg på Nordberg fort. VAM Kristiansand har hatt en markant nedgang i besøkstallet de siste årene. Museet relaterer størstedelen av denne nedgangen til færre cruiseanløp i Kristiansand, men oppgir også at mange års flytteprosess og langvarige konsolideringsprosesser har gått utover museets drift.

Gjennom Vest-Agder-museets sju avdelinger foregår en mangfoldig virksomhet innen samlingsforvaltning, vedlikehold og antikvarisk drift, produksjon, formidling, forskning, samt frivillig arbeid. Vest-Agder-museet tildeler også prosjektmidler til ubemannede museer.

Museets forvaltningsarbeid handler i stor grad om samlingsforvaltning, både de museale samlinger og bygninger. Innen forvaltning har museet i 2009 blant annet fått digitalisert og tilgjengeliggjort et større antall av museets fotosamlinger. Det er også utarbeidet tilstandsrapport for bygningsmassen.

Formidlingsarbeidet foregår i form av utstillingsarbeid, aktivitetsdager, organisering av ulike publikumstjenester og tilrettelagt formidling for barnehager og skoler. I 2009 har museet hatt særskilt fokus på opplevelsesaspektet ved museumsformidling gjennom seminaret "Jo visst har vi opplevelser". Det er produsert nye utstillinger på Norberg Fort og i Mandal, og det har vært stor aktivitet gjennom Den kulturelle Skolesekken.

Innen forskning og utvikling har museet blant annet fokusert på følgende tema: "Ethiske valg og utfordringer i samtidsrelatert arbeid. Hvordan kulturhistoriske museer arbeider og bør arbeide med kontroversielle tema som innebærer eksternt samarbeid."

Økonomi

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr 707 131, og et regnskapsmessig mer/mindreforbruk på kr 0. Regnskapet for Vest-Agder-museet viser sunn økonomisk drift.

[Forslag til vedtak:](#)

[Årsberetning for 2009 fra Vest-Agder-museet IKS tas til orientering.](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Annelise Aasheim Hornang
seniorrådgiver

Trykte vedlegg: Årsberetning 2009 fra VAM

Utrykte vedlegg: Fullstendig årsmelding 2009

Dato: 26.10.10
Saksnr.: 201002703-87
Arkivkode E: 223 C
Saksbehandler: Annelise Hornang

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Årsberetning for 2009 fra Agder naturmuseum og botaniske hage IKS

Agder naturmuseum og botaniske hage IKS mottar årlige driftstilskudd fra Kristiansand kommune. I den anledning tas årsberetningen opp til orientering.

Organisasjon

Museet er et interkommunalt selskap og styres etter selskapsavtale og lov om interkommunale selskaper. Organisasjonsmessig ble også 2009 preget av diskusjonen/prosessen om sammenslåing av Vest-Agder-museet IKS, Stiftelsen Sørlandets kunstmuseum og Agder naturmuseum og botaniske hage IKS. I ettertid er det slått fast at de tre museene lever videre som før og hver for seg inngår i Kulturdepartementets nettverk for de konsoliderte museene.

Manglende statlige bevilgninger til utvidelse preger museets virksomhet. Det er dårlige forhold for arbeid med samlingene og for publikumsrettet aktivitet. Enkle forbedringer er utført i 2009, blant annet ferdigstilling av nytt planterom. De vanskelige arbeidsforholdene ser ikke ut til å gi seg utslag i sykefraværet.

Museets virksomhet

Det var en liten økning i besøket på museet i 2009 sammenlignet med året før. Totalt besøkstall i 2009 var 18 372, i tillegg kommer besøket i hagen som var ca 74 000.

Museets virksomhet omfattet opplegg for barnehager og skoler, samt turneer tilknyttet Den kulturelle skolesekken og deltakelse under Forskningsdagene. Museet hadde i 2009 fem temporære utstillinger, to egenproduserte utstillinger og over 100 bidrag i utadrettet virksomhet som kåseri, foredrag, omvisninger og ekskursjoner. I tillegg nevnes at nær 100 000 objekter finnes i samlingene til Agder naturmuseum og botaniske hage.

Økonomi

Årsregnskapet er gjort opp med et regnskapsmessig overskudd på kr 241 823. Regnskapet for Agder naturmuseum og botaniske hage viser en sunn økonomisk drift.

Forslag til vedtak:

Årsberetning for 2009 fra Agder naturmuseum og botaniske hage IKS tas til orientering.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Annelise Aasheim Hornang
seniorrådgiver

Trykte vedlegg: Årsberetning for 2009 ANM

Utrykte vedlegg: Ingen

Dato: 29.10.2010
Saksnr.: 201009611-1
Arkivkode E: 145 C
Saksbehandler: Øyvind Stenvik Andersen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Forslag til handlingsprogram 2011-2014 Kultursektoren

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014 og årsbudsjett 2011 for kultursektoren legges med dette fram (budsjett sektor 4).

Sektorprogrammet er inntatt i rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014 på side111-129.

Forslag til handlingsprogram innebærer ett netto budsjett for 2011 på 159,4 mill. kr. Sektorens budsjett økes reelt med 4,8 mill. kr fra 2010 til 2011 utover ordinær lønns- og prisstigning og utgjør 4,8% av kommunens nettobudsjett.

Forslag til vedtak:

Kulturstyret tar handlingsprogram 2011-2014 og årsbudsjett 2011 til kultursektoren til orientering.

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Øyvind Stenvik Andersen
Økonomirådgiver

Trykte vedlegg:

- Rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-2014

Elektroniske vedlegg:

- Forslag til plan- og utredningsprogram
- Forslag til betalingssatser
- Forslag til tilskuddsposter
- Forslag til driftstiltak utenfor rammen
- Forslag til investeringstiltak utenfor rammen
- Fakta og analyser

Dato: 26.10.2010
Saksnr.: 201000077-37
Arkivkode E: 223 C
Saksbehandler: Elin Seland

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2010

Unntatt offentlighet offl § 5

Kristiansand kommunes kunstnerstipend 2010

Sammendrag:

På kulturbudsjettet er det bevilget kr 125 000 til kunstnerstipend. Innen fristen kom det inn 36 søknader. Kulturstyrets innstillingsjury har vurdert søknadene i forhold til retningslinjene og fremmer følgende

forslag til vedtak:

1. Kulturstyret tildeler ett stipend à kr 25 000 i kategorien "Utdanningsstipend til unge kunstnere" til Tone Østby, som skal gå til utdanning ved Norges Musikkhøgskole.
2. Kulturstyret tildeler ett stipend à kr 25 000 i kategorien "Etableringsstipend til nyutdannede kunstnere" til Håvard Pedersen innenfor billedkunst.
3. Kulturstyret tildeler tre stipend i kategorien "Arbeids-, videreutdannings- eller reisestipend til etablerte kunstnere" til billedkunstner Marianne Lund (kr 25 000), forfatter Tiril Valeur Holter-Andersen (kr 25 000) og musiker Kjetil Grande (kr 25 000).
4. Utdeling av stipendene foregår på Myren Gård mandag 20. desember 2010 kl. 17.00.

Stein Tore Sørthe
kulturdirektør

Elin Seland
førstekonsulent

Trykte vedlegg: Retningslinjer og liste over tidligere tildelte stipend
Utrykte vedlegg: Søknadene

Bakgrunn for saken

På årets budsjett er det bevilget kr 125 000 til kunstnerstipend. Kulturstyret bestemmer antall stipend som skal deles ut og størrelsen på disse. En jury, bestående av kulturstyrets leder, nestleder og kulturdirektøren, fremmer innstilling til hovedutvalget. Retningslinjene for Kristiansand kommunes kunstnerstipend ble vedtatt av kulturstyret 24. juni 1999.

Stipend kan deles ut i tre ulike kategorier:

- A. Utdanningsstipend til unge kunstnere. (retningslinjene §6)
- B. Etableringsstipend til nyutdannede kunstnere. (retningslinjene §7)
- C. Arbeids-, videreutdannings- eller reisestipend til etablerte kunstnere. (retningslinjene §8)

Innen søknadsfristen 1. oktober 2010 kom det inn 36 søknader. I kategori A kom det 6 søknader, 10 søknader i kategori B, mens kategori C inneholdt 20 søknader.

Juryen foreslår å dele ut til sammen fem stipend slik:

Ett stipend à kr 25 000 – Utdanningsstipend til unge kunstnere.

Ett stipend à kr 25 000 – Etableringsstipend til nyutdannede kunstnere.

Tre stipend à kr 25 000 – Arbeids-, videreutdannings- eller reisestipend til etablerte kunstnere.

Det kom denne gang inn mange gode kandidater. Søknadene ble nøye vurdert og flere var høyt oppe i vurderingen av den enkelte søknad. Juryen har også vektlagt at stipendene over tid fordeler seg på ulike kunstneriske uttrykksformer, samt kjønnsfordeling. Juryen var enstemmig i utvelgelsen av kandidater til stipend.

I kategori A *"Unge kunstnere under utdanning"* foreslår juryen å tildele stipend på kr 25 000 til musiker **Tone Østby**, født 1991. Dette er det 10. året hun spiller cello og har spilt i diverse orkestre i Agder, inkludert KSO, brylluper, begravelser og tilstelninger for kommune, fylkesting, i kirker, under kirkefestspillene i Kr.sand, Punktfestivalen samt div. foreninger. Sommeren 2010 var hun med i Orkester Norden under ledelse av Rolf Gupta og har 2.- og 3. pris fra Ungdommens Musikkmeisterskap 2009. Hun har tidligere fått undervisning av professor Maja Birkeland. Hennes nåværende lærer er Geir Tore Larsen ved Norges Musikkhøgskole. Hun er vinner av Losfondet 2009 med støtte til innkjøp av ny Matteo-Goffriller cello fra Roma, en profesjonell cello for å kunne satse videre på en karriere som musiker. Hun skal ta kandidatstudiet i utøving – klassisk (cello) ved Norges Musikkhøgskole.

I kategori B *"Etableringsstipend til nyutdannede kunstnere"* foreslår juryen å tildele stipend på kr 25 000 til billedkunstner **Håvard Pedersen**, født 1983. Han har nylig fullført sin master of visual arts utdanning ved Emily Carr University, Vancouver, Canada våren 2009. Han arbeider mest med video og skulptur. I januar 2011 skal han ha utstilling ved Christianssand Kunstforening. Har siden endt utdanning deltatt ved en rekke utstillinger både her hjemme i Kristiansand, samt i flere internasjonale byer som Toronto, Vancouver, London, New York, Istanbul, Palermo og Milano. Utstillingene han har deltatt på har blitt bemerket i både nasjonale og internasjonale medier som Fedrelandsvennen, NRK og ArtForum. Han vil bruke et stipend til å praktisere sitt videre kunstneriske virke og som på sikt skal være med å berike Kristiansands kulturliv.

I kategori C *"Arbeids-, videreutdannings- eller reisestipend til etablerte kunstnere"* foreslår juryen å tildele stipend på kr 25 000 til billedkunstner **Marianne Lund**, født 1960. Hun er nå inne i en veldig aktiv og spennende periode i sitt kunstnerskap. Har nettopp ferdigstilt en stor glassutsmykking på Kristiansand Katedralskole Gimle. Nå holder hun på med en utsmykking i trapperommet på det nye musikkbygget på UiA som skal stå ferdig innen 2010.

I feb/mars 2011 skal hun ha utstilling i Bomuldsfabriken Kunsthall i Arendal – en utstilling med fem kvinner som jobber med linje/strek. Til denne utstillingen planlegger hun å vise bare nye arbeider. 2011 vil i likhet med 2010 være et år med veldig mye aktivitet. Hun vil bruke et

arbeidsstipend på bakgrunn av dette for å oppnå konsentrasjon og ro til å gjennomføre arbeidene på best mulig måte.

*I kategori C "Arbeids-, videreutdannings- eller reisestipend til etablerte kunstnere" foreslår juryen å tildele stipend på kr 25 000 til forfatter **Tiril Valeur Holter-Andersen**, født 1975. Hun har jobbet selvstendig som barnebokforfatter og illustratør siden 2006. Har utgitt to bøker: "Baldrian og Musa og lengselen" i 2008, og "Polly-Esther og ønskemonsteret" i 2010. Har i tillegg tatt illustrasjonsoppdrag enkeltvis for andre, både litterære prosjekter og diverse, som bl.a. cd-cover og illustrasjon og design tilknyttet teater. Et stipend vil bli brukt til å få fullført to bøker om "Polly-Esther og ønskemonsteret" i løpet av 2011, og hun ønsker å reise til Bologna og delta på Barnebokmessen i mars neste år. De ovenfor nevnte områdene er på hver sine måter viktige for hennes virke og videre utvikling.*

*I kategori C "Arbeids-, videreutdannings- eller reisestipend til etablerte kunstnere" foreslår juryen å tildele stipend på kr 25 000 til musiker **Kjetil Grande**, født 1977. Grande startet sin karriere som gitarist for Good Time Charlie 20 år gammel. Sammen med Good Time Charlie har han vært backingmusiker for internasjonale anerkjente artister som Pinetop Perkins, Jimmy Dawkins og Mike Sanchez. Han har gjennom sine to soloalbum lagt et meget godt fundament for en lang og god artistkarriere regionalt og nasjonalt. I februar 2011 kommer hans tredje album, og stipendet skal brukes til å lansere dette på en måte som gir mest mulig oppmerksomhet på nasjonalt plan. Denne tredje plata skal etter planen være den som løfter Grande opp på et enda større artistisk og kommersielt nivå. Et stipend vil derfor i aller høyeste grad være med på å bidra til dette.*